

ARBETAR MAKT

9.76
Årg.5 2kr

**RÅDS-
UPPRORET I
UNGERN 1956**

**KÄRNKRAFTEN
KINA
FASCISM OCH
ANTIFASCISM
ROSA
LUXEMBURG**

FOLKOMRÖSTNING STOPPAR INTE KÄRNKRAFTEN

Ungefär tio dagar innan valet tycktes samtliga partiledare drabbas av lätt yrsel: alla började prata om en folkomröstning om kärnkraften. Yran lade sig emellertid snabbt och allt har nu återgått till det normala, men inte helt och hållet. Kärnkraftsfrågan har visat sig vara en krututlösare.

Varför är då frågan så sprängfylld? Det har främst två orsaker. Dels är det en ödesfråga för kapitalismen. Fortsatt kapitalackumulation kräver utökad energiproduktion. De energikällor som idag står till buds, vattenkraften undantagen, beräknas vara sinade om 20-30 år, enligt vissa förståsigpåare, längre fram i tiden enligt vissa andra. Men i vilket fall kommer de att ta slut inom en överskådlig framtid.

KAPITALET HAR SAGT JA

En ny energikälla måste alltså ta vid där oljan lämnar in. I debatten om oljans tänkbara ersättare har i stort sätt bara ett alternativ cirkulerat: kärnkraften. Andra förslag, som att utnyttja havsvågor, vindkraft, solenergi, jordvärme eller temperaturdifferenserna mellan yt- och djupvattnet i världshaven, de har avfärdats av de "seriösa" forskarna som antingen drömmier eller olönsamma projekt. Men klyva atomer går an...

Eftersom den svenska kapitalismen så helhjärtat sagt sitt JA till kärnkraften (och åtminstone hitintills haft statsmakterna med sig) så skulle förmodligen ett avvisande av kärnkraften innebära svåra strukturproblem för vårt kära "näringsliv", med en enorm kapitalflykt som trolig följd.

Energiproduktion med hjälp av kärnkraftverk innebär upprättandet av stora och svårkontrollerade centrala enheter, liksom en stor risk för miljökador. Dessa sidor hos kärnkraften innebär naturligtvis ett problem ur socialistiskt perspektiv. Förvisso förser kärnkraften socialisterna med ett utmärkt åskådningsexempel på kapitalismens vainsinne, men den effekten uppvägs lätt av de svårigheter som ett fullt utbyggt kärnenergi-program måste innebära för övergången till ett socialistiskt samhälle.

Vad som i övrigt gör denna fråga så laddad, är den inte helt omotiverade rädsla stora delar av Sveriges befolk-

ning känner inför tanken på att det trots alla försäkringar skulle gå snett nästans. Alla de "otänkbara" olyckshändelserna, som så många gånger förut, till slut inträffar.

Företrädaren för staten och det svenska kärnkraftsprogrammet, hr Olof Palme, bemötte folkets tvivel med följande: "Skulle det visa sig - mot vad det övervåldigande flertalet forskare och tekniker nu anser - att kärnkraften är farlig. Då stoppar vi naturligtvis denna energikälla." Det vill säga, teknikerna anser att den är ofarlig, då använder vi den! Annars inte. Vi som inte är experter göra oss inte besvär!

Förbundet Arbetarmakt har tidigare i ett flertal artiklar behandlat kärnkraften, och ingen regelbunden läsare av ARBETARMAKT torde väl sväva i tvivelsmål om vårt kompromisslösa avståndstagande från den. Men kärnkraften kan inte stoppas genom att man lyckas övertala majoriteten av de "valda ombud för Sveriges folk" som sitter i riksdagen för sin linje.

Ett stopp för kärnkraften kan bara åstadkommas om någon av de sociala krafter som återfinns utanför riksdagen driver fram dess försvinnande. Här kan vi idag urskilja tre olika möjligheter:

1. Kärnkraften blir olönsam för energibolagen, eller i varje fall mindre lönsam än andra energikällor.
2. Kärnkraften blir olönsam för kapitalismen som helhet tagen, om än inte för energibolagen.
3. Opinionsen mot kärnkraften får en sån styrka att den utomparlamentariska masskampen (massdemonstrationer, okkupationer av kärnkraftsbyggen, sabotage, ev. politiska strejker riktade mot kärnkraftsprogrammet) hotar den politiska stabiliteten och därmed på sikt även borgarnas samhällsmakt.

För att en folkomröstning om kärnkraften ska komma till stånd, krävs att något av ovanstående villkor uppfylls eller att borgarklassen kunnat övertyga sig om att utgången av folkomröstningen med propagandaparatens hjälp (inklusive den som är i händerna på SAP, LO och ABF ska bli ett JA. Den sistnämnda möjligheten kan inte uteslutas. SAP har redan ställt "sysselsättningen" (som om vi inte skulle kunna fixa sysselsättning utan kapitalister) och "välståndet"

i motsättning till ett kärnkrafts-stopp. De vill att valet ska ta sig formen av ett val mellan pest och kolera. Är det då inte lika bra att låta på "våra" experter och politiker? Skulle jag våga ta på mitt ansvar att mitt och mina kompisars jobb gick åt skogen? Kanske det är bäst att låta bli ändå...

Därför kommer en folkomröstning till stånd endast under förutsättning att dess resultat redan avgjorts av borgarklassen. Den enda situation i vilken en folkomröstning skulle kunna få någon betydelse, det är om bourgeois kapital skulle missbedömt sin förmåga att styra "folkviljan". Detta skulle leda till en allvarlig kris för kapitalismen. Antingen följer riksdagen folkviljan, till men för kapitalismens energibehov, eller också struntar riksdagen i folkomröstningens utfall (i kraft av att folkomröstningar i Sverige endast är rådgivande, om inte annat), vilket kommer att leda till att förtroendet för den borgerliga demokratin får sig en knäck.

BESLUTET ÄR REDAN FATTAT

Om borgarklassen och staten tvekar det allra minsta om utgången av en folkomröstning, kommer den inte att äga rum. Därför kan det aldrig bli tal om en folkomröstning som avgör kärnkraftensvara eller icke vara, *inte ens om den vore beslutande*. Beslutet har fattats i förväg av bourgeoisin och dess stat. Att tro något annat vore att hänga sig åt illusioner om parlamentets roll i ett kapitalistiskt samhälle.

En folkomröstning för kärnkraften får funktionen av en avledare från intresset för den utomparlamentariska masskampen. Dess huvudsakliga uppgift blir att lägga ut dimridåer.

På grundval av dessa resonemang, anser Förbundet Arbetarmakt inte arbeta för en folkomröstning för kärnkraften. Vi anser att det vore felaktigt att ställa detta krav. Däremot kommer vi naturligtvis inte att motarbeta genomförandet av en folkomröstning om den kommer till stånd, under förutsättning att den ställer frågan på ett någorlunda schysst sätt. Det blir i vilket fall som helst ett beslut som får fattas i det läget. Istället för parollen "FOLKOMRÖSTNING OM KÄRNKRAFTEN" ställer vi

den ovillkorliga parollen "NEJ TILL KÄRNKRAFT".

ODEMOKRATISKA MEKANISMER

Vi är inte intresserade av att "höra folkets röst" i kärnkraftsfrågan. Om folket får möjlighet att göra sin röst hörd, är det endast under förutsättning att den stämmer in i bourgeoisins hyllningssång till kärnkraften. En politik som syftar till att försöka åstadkomma en folkomröstning om kärnkraften kommer att stå helt försvarslös gentemot de odemokratiska mekanismer som ligger (dolda) i konfrontationer mellan kärnkraftsmotståndare och bourgeoisin. De propagandaresurser som bourgeoisin (med partier, press, organisationer som SAF (arbetsgivarförbundet) och CDL (centrala driftsledningen), SAP (med A-pressen, LO, ABF, KF och hyresgäströrelsen) och staten (Radio-TV, samt alla möjliga och omöjliga verk och institutioner, t.ex. Statens Planverk), har till sitt förfogande gör att kärnkraftsmotståndarna kommer att befinna sig i ett hopplöst underläge. (EG-omröstningen i Danmark är en tydlig läxa. Så t.ex. har CDL sedan minst 2 1/2 år tillbaka annonserat efter vetenskapsmän/tekniker som är beredda att låta sig utbildas till skickliga propagandister för kärnkraften). Dessutom vore det överhuvudtaget otroligt om denna inomparlamentariska kampanj skulle skapa en så kraftfull opinion att kärnkraften skulle allvarligt hotas.

MOT KÄRNKRAFT - FÖR SOCIALISMEN

För att verkligen kunna utmana bourgeoisin och sossarna måste vänstern utarbeta en alternativ ekonomisk modell som inte bygger på hög energiförbrukning och risk för miljökatastrofer. Ett sådant samhälle kan givetvis endast grundas på arbetarräddens makt. Därför är kampen mot kärnkraften endast möjlig att driva som en del i kampen för socialismen. Detta innebär emellertid inte att kärnkraften kan avskaffas endast i samband med en socialistisk revolution. På grund av masskampens politiska tryck kan bourgeoisin, eller delar av den, utveckla en annan energitaktik för att ersätta kärnkraften. Men en konsekvent lägenegipolitik kan bara finnas i ett planerat samhälle - under socialismen.

Förbundet Arbetarmakts
förbundsstyrelse

VAD VILL FÖRBUNDET ARBETARMAKT?

Förbundet Arbetarmakt kämpar för det kommunistiska, klasslösa samhället. Vågen dit går över det socialistiska samhället.

Vi kan skönja hur ett framtida socialistiskt samhälle skulle kunna gestalta sig, om vi studerar den organisering som ständigt har återkommit i arbetarklassens kamp, de i revolutionära situationer uppkomna *arbetarråden*.

Alltifrån sovjeterna i Ryssland 1905 och 1917-18 - över råden i Spanien 1936 och Ungern 1956 - till kommittéerna i Portugal 1975, har rådsformen visat sig vara arbetarklassens självklara organisering.

Rörelsen saknar alltså ingalunda historia, men den har förtigits, belagits och bekämpats av borgare, stalinister och maoister. Somliga leninister erkänner rådets betydelse, men ser i dem endast en stödorganisation till staten och partiet, och inte som *socialismens kärna*: den organisationsform som kastar alla hierarkiska och från proletariet skilda makter över ända.

Det socialistiska samhället innebär att arbetarklassen utövar den *direkta* kontrollen över produktionen och samhället. Detta kan endast ske genom att det på basplanet (arbetsplatser, bostadsområden etc) bildas råd, och att dessa centraliseras till regionala och centrala församlingar. Makten ligger hela tiden hos de lokala råden genom att en delegat alltid är ansvarig inför den församling hon/han är utsedd av. För att undvika "proffsrepresentanter" tidsbegränsas delegatperioden, delegaterna är omedelbart avsättningsbara och har inga privilegier. Självklart varvas manuellt och intellektuellt arbete (arbetsrotation). En planekonomi upprättas som styrs av råden.

Vi framhåller att socialismen kräver en *total revolution*, som griper in i livets alla områden. Gränsen mellan arbete och fritid suddas ut, begrepp som "kultur" och "politik" blir en naturlig del av all mänsklig aktivitet, arbetsdelningen bekämpas och uppdelningen på beslutsfattare och verkställande av besluten upphör. Förhållandet man-kvin-

na-barn befrias från de förtrycksmekanismer som återfinns i bl a kärnfamiljen. Nya boende- och samlevnadsformer kommer att kunna utvecklas.

Finns det då något exempel på ett socialistiskt land? Nej, tyvärr. I de länder som kallar sig socialistiska råder istället för kapitalism ett nytt produktionsätt, statsbyråkrati. Där ligger den beslutande makten hos en byråkrati, organiserad i det "kommunistiska" partiet. Denna byråkratklass upprättar en

men och upprättat socialismen. Det kommer dock alltid att finnas arbetare som är mer medvetna än andra, de som går i spetsen i kampen. Det är också nödvändigt att dessa, avtvingat, organiserar sig. Genom att vara en del av klassen, känna dess historiska erfarenheter och tillämpa den revolutionära teorin, marxismen, kan avtvingat göra analyser av den aktuella situationen som möjliggör ett effektivt ingripande i klasskampen. Denna organisering måste innebära något

egen ställning utanför klassen och räknas sig som en institutionaliserad maktfaktor i det "socialistiska" samhället.

Istället för ett förlitande på Partiet framhåller Förbundet Arbetarmakt den hos arbetarklassen nödvändiga självständigheten, såväl i förhållande till den borgerliga staten, den reformistiska rörelsen och fackföreningarna som till mer eller mindre revolutionära organisationer. Denna självständiga organisering tar sig idag uttryck i bl a stormöten och strejkkommittéer.

Vi arbetar idag för att sammansluta de mest medvetna och aktiva arbetarna i sk arbetsplatsskommittéer. Dessa kan vara alltifrån en löst sammansatt "kompisgrupp", en studiecirkel, en grupp kring en tidning, till en fast och organiserad grupp med en politisk plattform.

Fackföreningarna är inomkapitalistiska organisationer, de är en organisering för försäljning av varan arbetskraft. De upprätthåller avståndet mellan ledare och ledda. Varje revolutionär situation har visat att fackföreningarna spelar en kontrarevolutionär roll. Genom att de förutsätter en motpart - kapitalisten - hindrar de automatiskt utvecklandet av såväl det revolutionära medvetandet som organiseringen. Därför är det felaktigt och omöjligt att försöka erövra fackföreningarna för en revolutionär politik.

Förbundet Arbetarmakt anser att det idag inte existerar någon konsekvent revolutionär organisation, och har därför tagit som vår uppgift att bidra till skapandet av en sådan. För oss innebär det tre huvudduppgifter:

1. att framhålla att socialismen innebär *arbetarmakt* och inte *partimakt*.
2. att framhålla den för socialismen nödvändiga *självständigheten* hos arbetarklassen.
3. att framhålla att socialismen kräver en *total revolution*.

ARBETARKLASSENS FRIGÖRELSE MÅSTE VARA
DESS EGET VERK!

★ ★ ★

planekonomi i enlighet med sina egna intressen. Statsbyråkratin kan lika lite som kapitalismen reformeras bort, och det pågår ständigt en klasskamp i dessa länder, vi har sett exempel på detta i bl a Polen 1970-71 och Shanghai 1968.

För att genomföra den socialistiska revolutionen, såväl i öst som i väst, krävs det att arbetarklassen är organiserad och förberedd, medveten om sin historiska uppgift att störta kapitalis-

helt annat än det leninistiska Partiet. Den leninistiska partiteorin betraktar förhållandet mellan teori och klasskamp, mellan medvetande och vara, som ett ensidigt förhållande. Den betraktar teorins framväxt oberoende av klasskampens vågor. Teorin blir därför en angelägenhet för Partiet. Leninisterna menar att arbetarna inte på egen hand kan uppnå ett socialistiskt medvetande, utan att Partiet måste tillföra klassen detta. På detta sätt kan man rättfärdiga sin

tidningen

ARBETARMAKT

utges av Förbundet Arbetarmakt

Argång 5, nummer 9 1976 (43)

Adress: Tidningen ARBETARMAKT
Box 31 102
40032 Göteborg 31

Telefon: 031/423098

Prenumeration för 12 nummer:

Vanlig prenumeration 40:-
Stödprenumeration 60:-
Kampprenumeration 100:-

Prenumeration för 6 nummer 25:-

Postgiro vid prenumeration: 38 13 00-3

Postgiro vid redovisning, 20 21 02-0

ombudsförsäljning: 20 21 02-0

Postgiro vid beställning 20 75 76-0

av tidigare nummer: 20 75 76-0

Postgiro till STÖDFONDEN: 23 71 77-1

Ansvarig utgivare: Helena Bertilsson

Detta nummer presslagt den 27 september

Manuskript och illustrationer till
nästa nummer ska vara redaktionen
tillhanda senast den 20 november

Eftertryck medges endast med
angivande av källan.

ISSN 0345 - 0325

Tryck: AB Prinkipo Offsettryck
Stockholm september 1976

PORTUGAL: ARBETARNA FÅR BETALA KRISEN

De senaste månadernas utveckling i Portugal har kännetecknats av en borgerlig offensiv. Efter kuppen den 25:e november 1975, där vänstern i armén sattes ur spel, antogs en ny grundlag som kan tolkas lite hur som helst. Parlamentsvalet i april befäste socialistpartiets ställning som största parti. Ett parti som splittrar upp arbetarklassen med sin "socialistiska" retorik och direkta högerlinje i praktiken. En garanti för minoritetsregeringen, uppbackad av högerpartierna PPD och CDS, blev valet av presidenten, general Eanes, en högerman uti fingerspetsarna. Grunden till en än hårdare borgerlig offensiv har nu lagts. Nu skall arbetarklassen kuvas och den borgerliga statsmakten stabiliseras.

I dagarna har Soares lagt fram sitt ekonomiska program för hur Portugals ekonomiska kris ska lösas. Ett program som är ett kapitalisternas och godsägarnas program. Mer om det nedan.

HÖGERN STÄRKS I MILITÄREN

På senare tid har flera kända vänsterorienterade officerare rensats ut från ledande poster. Detta har inneburit att högerin inom militären stärkts ytterligare. Man är fast besluten att som armechefen R. Vieira säger: "hindra att hemliga krafter en gång till infiltrerar de väpnade styrkorna", dvs att vänstern gör sig hörd.

Utrensningarna innebär att Eanes ställning stärks, då de nya tongivande officerarna stödjer Eanes, ofta oförbehållsamt. Och utrensningarna liknar i mångt och mycket de som skedde i Chile innan kuppen.

Den 6:e provisoriska regeringens svar på de ekonomiska problemen var att sälja ut guld och valutareserven. Man skapade bara en än värre ekonomisk kris. Underskottet i betalningsbalansen har nått otroliga höjder. Skulderna till utlandet är för närvarande 13 miljarder kronor.

De nationaliserade företagen går allt sämre och även de privata. En sex-årig torkperiod har slagit hårt mot lantbruksproduktionen. Innan den 6:e provisoriska regeringen avgick införde man också högre skatter, valuta-restriktioner mm. Allt detta lämnades över till Soares minoritetsregering.

ARBETARKLASSEN DRABBAS

Ingreppen kolliderar starkt mot de klassintressen som finns i socialistpartiets bas. Valutarestriktionerna drabbar i hög grad borgare och småborgare som är en icke obetydlig del i PS bas. De höjda skatterna drabbar arbetarklassen hårt. På allt detta kan läggas den våldsamma inflationen.

Arbetarklassen har svarat med krav på löneförbättringar för att kompensera den minskade köpkraften. Och i kulisserna finns Intersindical med kravet om en ny minimilön på 5000 escudos. Samtidigt predikar regeringen med all den styrka den förmår: återhållsamhet!

SOARES KRISPROGRAM

Nu har alltså Soares regering lagt sitt program om hur ekonomins djupa kris ska lösas. En sak är säker: inte är det ett socialistiskt program.

Regeringen hänför krisens orsaker framför allt till "en viss anarkopopulism (desorganisering av vissa produktionssektorer, produktivitetsfall, skubb, bristande arbetsdisciplin) och till ekonomiskt sabotage." Man undviker hela tiden att tala om vad det är för slags kris man försöker lösa, kapitalismens kris, och vad för slags lösning på sikt man har tänkt sig. Man har reducerat hela problemet till en fråga om bra ledarskap i produktionen, en kapitalistisk logik.

Nå, vad föreslår man då?

De viktigaste punkterna är:

1. Priserna på kollektivt producerade varor ska drabbas av detta? Jo, givetvis arbetarklassen och lågavlönade överhuvudtaget.

2. 101 lantarbetarkooperativ som bildats på ockuperade storgods i Alentejo ska återlämnas. Soares & Co menar att ockupationerna inte skett i enlighet med lagen om jordreformen. De allra flesta ockupationer ägde rum innan den lagen kom till. Vilka som drabbas och vilka som gynnas av en sådan åtgärd är ju uppenbart.

Cardoso, jordbruksministern, sade att regeringen skulle tillgripa våld "bara om det blir nödvändigt." O Dia, en konservativ tidning, kallade återlämnandet "ett prov på socialistpartiets handlingsduglighet och dess förmåga att genomdriva lagen."

REKORDSKÖRD

Lantarbetarna har hela tiden efter ockupationerna, och med den nyodling som följde på dom, påpekat att skördarna hela tiden har ökat, trots torkan. I år kommer man att bärga rekordskördar av brödsäd.

De militanta lantarbetarna har i intervjuer sagt, att "vi kommer aldrig att gå tillbaka till de gamla herre - drängförhållandena. Hellre släss vi till vi dör!"

3. Bara i Lisboa bor över 60.000 människor i plåtskjul och pappbarrer. Samtidigt står, och stod i ännu större utsträckning före fascismens fall, en mängd hus tomma. Många av dessa hus har ockuperats och gett en något drägligare tillvaro för delar av slumbefolkningen. Sådana ockupationer ska i fortsättningen förbjudas och en del hus ska till och med "avokuperas". Vilka som drabbas är uppenbart. Det är inte de rika, som bor i lyxvillor, utan arbetare och fattiga, som inte har råd att betala dryga hyror.

4. Regeringen kommer att lägga fram ett lagförslag som gör det lättare att avskeda "lata" arbetare. Vem ska avgöra vem som är lat?

5. En tjugo-procentig importskatt ska införas, och den kommer att höja priserna ytterligare på en rad nödvändiga varor.

6. För att stimulera exportindustrin sätter regeringen in specialkrediter.

Tanken bakom programmet är att konsumtionen i landet måste minska och produktionen öka. Pengarna ska föras över till exportindustrin, för att komma tillrätta med underskottet i betalningsbalansen. Minskningen av konsumtionen anses nödvändig därför att Portugal importerar en stor del av sina konsumtionsvaror.

Alla dessa åtgärder drabbar de sämst lottade i Portugal. Den kris som beror på kapitallets rovdraft och ekonomiskt sabotage ska, enligt Soares, arbetarklassen få betala.

Men det gör den inte utan motstånd. Strejkerna och den självständiga organiseringen, kampen för ett bättre liv, fortsätter!

INGEN KONTROLL

Med sin obefintliga kontroll över den fackliga organiseringen, Intersindical, och arbetarnas egna organ är socialistpartiet starkt beroende av kommunistpartiets mer eller mindre öppna stöd. Men inte heller PCP kan kontrollera arbetarkampen. Även om partiet har starkt stöd i arbetarklassen, överskrider arbetarna i sin kamp även PCP:s idéer om hur klasskamp ska bedrivas.

Försöken att å ena sidan passivisera arbetarklassen, med fagra löften eller öppet hot, å andra sidan öppna dörrarna för högerin, kommer att ge socialistpartiet ständiga problem med sin bas. En öppen opposition finns nu också, som riktar stark kritik mot partiledningen. Fortsätter motsättningarna inom PS att skärpas, samtidigt som arbetarkampen mot de arbetarfientliga åtgärderna som regeringen genomför, kan Soares regering mycket väl komma att falla, och lämna plats åt en öppet borgerlig repressiv regering.

Frågan i Portugal står fortfarande: socialism eller barbari.

UP

NY REVOLUTIONÄR ORGANISERING

I presidentvalet i våras i Portugal fick Othello de Carvalho över 15 % av rösterna. Han förde en kampanj som innebar ett stöd för folkmaktsorganen, arbetar, bostads- och jordbrukskommittéerna. Vi kritiserar emellertid de illusioner om den borgerliga statsapparaten som kampanjen innebar. Han bekämpade socialisternas och kommunisternas eftergifter för borgarna. Kampanjen organiserades genom att kommittéer för Othelo bildades, främst på arbetsplatserna. På varvet i Setubal röstade t ex över 90 % för Carvalho.

ORGANISERING AV FÖRTRUPPEN

Efter valet ombildades Othello-kommittéerna till "Grupos Dinamizadores de Unidade Popular", GDUP (Grupper för utveckling av folkmakten). Idag finns det ett tusental sådana GDUPs. Deras storlek och inflytande varierar mycket liksom de politiska olikheterna. Men utvecklandet av GDUPerna innebär dock ett klart framsteg jämfört med utvecklingen före valet.

Folkkommittéernas, arbetarkommissionernas och bostadskommissionernas inflytande bröts efter hand efter kontrarevolutionen i november förra året.

Visserligen är GDUPerna klarare än folkkommittéerna en förtrupsorganisering, en organisering av de mest medvetna delarna av arbetarklassen. Men de har en fördel, de är (trots olikheterna) mer enhetliga, och en centralisering är planerad att äga rum vid första GDUP-kongressen den 3-4 oktober.

GDUPerna stöds inom vänstern av PRP, MES och FSP, medan UDP/PCP(r) (maoisterna) på senare tid riktat viss kritik mot GDUPerna för dess ställningstagande för MPLA. UDP försöker framställa sig självt som den enda förtruppen för arbetarklassen och som GDUPs politiska ledarskap, trots att man är utan representation i GDUPernas

Preliminärt, så här innan kongressen är GDUPs program:

FÖRSVAR FÖR ENHETEN

a) GDUP kommer att försvara framför allt enheten mellan alla skikt inom arbetarklassen, samt enheten mellan industriarbetare och lantarbetare, mellan kontorsarbetare och studenter, tekniker och intellektuella. GDUP kommer att bekämpa alla försök att splittra folket eller försvaga folkmaktsorganen.

b) GDUP motsätter sig alla reträtter och eftergifter från arbetarklassens redan uppnådda positioner och kommer att motsätta sig alla försök att få arbetarklassen att betala kapitalismens kris.

c) GDUP kommer att kämpa mot alla åtgärder som innebär större rättigheter för fascismen och mot all politik som ger efter för dessa krafter.

d) GDUP kommer hela tiden att försvara det nationella oberoendets politik och motsätter sig alla ekonomiska, politiska och militära eftergifter för imperialismen.

e) GDUP ser sig själva som en revolutionär opposition mot socialistpartiregeringen, som planerar att regera med ett anti-arbetarklassprogram och som kommer att verkställas av en högerdominerad regering med målet att återuppbygga kapitalismen.

FALSK LÖSNING

f) GDUP anser inte att alternativet till socialistpartiregeringen ligger i den så kallade "vänstermajoriteten". GDUP förkastar en sådan falsk lösning där kommunistpartiet PCP står för reformism och eftergiftspolitik gentemot högerin och systematiskt attackerar

g) GDUP kämpar för det verkliga alternativ som kan lösa krisen till arbetarklassen och folkets fördel. Den folkliga enhetens alternativ byggdes runt Otelos kandidatur och organiserades i en bred massfront. Det är det revolutionära alternativet, där arbetarna och folket enas och lutar till sin egen kraft och tar sin framtid i sina egna händer. Det är den enda väg som kan blockera vägen mot fascismen, stoppa återuppbyggnaden av kapitalismen och möjliggöra en utveckling mot socialism. Det är det realistiska och nödvändiga alternativet, och det framstår för varje dag allt mer tydligt som den enda utvägen."

Det är klart att vi kan komma med

i frågorna om "folkmakt" och "nationell självständighet. Orsaken till att vi låter publicera programmet är inte att vi kritiklöst sluter upp bakom GDUPernas alla ståndpunkter, utan att vi vill ge en bild av var den portugisiska revolutionära rörelsen står idag. En kritik måste baseras på en avsevärt större kunskap om det faktiska läget i den portugisiska arbetarklassen än den redaktionen sitter inne med.

Utifrån de informationer vi har idag står det dock klart, att GDUP är den mest avancerade formen för massorganisering i Portugal idag. Och eftersom deras huvudinriktning är riktig, är de värda att stödja.

Förbundet Arbetarmakts 6:e kongress FÖR EN NY KURS

På Förbundet Arbetarmakts sjätte kongress i slutet av augusti fastslogs en ny verksamhetsinriktning för förbundets arbete, som på flera punkter innebär en väsentlig förändring jämfört med tidigare. Det som mest kommer att märkas "utåt" är att tidningarna ARBETARMAKT och RADSMÅKT slås ihop till en tidning med namnet ARBETARMAKT. Tidningen ska komma ut med sex till åtta nummer om året istället för varje månad, som nu. Vidare innebär den nya verksamhetsinriktningen ett stärkande av FAM:s arbete på arbetsplatserna. Dessutom kommer en helt ny form för arbetet att prövas: projektgrupper. I ett antal nationella grupper kommer medlemmar och

aktiva sympatisörer arbeta för att självständigt utveckla förbundets politik inom olika områden.

FRAKTIONEN

Den diskussion om den ändrade inriktningen på FAM:s arbete, som föregick kongressen är inget nytt. I själva verket har den pågått sedan förbundet bildades för tre år sedan, ja även innan dess. Det har hela tiden funnits olika uppfattningar i t ex tidningsfrågan. Frågan om till vilka vi främst ska vända oss med vår propaganda har alltid varit lika aktuell. Men det är först inför den senaste kongressen som de olika uppfattningarna blivit mer än tendenser. Mer än ett halvår innan kongressen bildade några kamrater en fraktion, och presenterade en alternativ arbetsinriktning för förbundet.

Från att ha varit i minoritet, växte sympatierna för "fraktionen" och på kongressen visade den sig ha en bred majoritet av delegaterna på sin sida. Fraktionen lyckades förutom att förändra förbundets politik också visa att den möjlighet för fraktionsväsende som finns inskrivet i förbundets stadgar, också fungerar i praktiken.

VARFÖR NEDSKÄRNING?

Varför då denna nerskärning av tidningsutgivningen? Går det så pass utför för FAM att man inte har resurser till en månadstidning och ett teoretiskt organ? Ja, vi ska inte sticka under stol med att försäljningen av AM har minskat något. Men vi har också visat att vi kan ge ut en månadstidning, såväl med de personella, ideologiska och ekonomiska resurser vi nu förfogar över. Orsaken till nedskärningen ligger på ett annat plan.

Det är ett problem som på sätt och vis är speciellt för förbundet Arbetarmakt. Till skillnad från övriga vänsterorganisationer har vi fått utveckla vår politik från ett nolläge. Vi har inte haft någon tradition som maoisterna och trotskisterna har att falla tillbaka på. Detta innebär att vi endast mera noggrant har utvecklat vår politik inom vissa områden. I de frågor vi ännu inte tagit ställning, har redaktionen i samarbete med förbundsledningen fått analysera och fatta avgörande politiska beslut. Detta är i princip inget felaktigt om man har en utvecklad politik på samhällets alla områden.

Men vi vill inte att tidningens tillblivelse och förbundets politiska utveckling ska vara avhängig ett antal politiska experter. Vi vill dra med hela förbundet i diskussionerna och i skrivandet av tidningen. Som det nu har fungerat har redaktionen själv ofta fått fatta de politiska avgörandena, så att säga "över huvudet på" förbundets medlemmar. En mera sällan utkommande tidning ger möjlighet till diskussioner av artiklar i aktuella äm-

nen inom de publiceras.

A andra sidan är detta ett problem för alla vänsterorganisationer. Samtida vänstergrupper kännetecknas av en stor "genomströmning" av medlemmar. En kritik mot det traditionella sätt att organisera arbetet inom vänsterorganisationerna som vi fått höra av sådana avhoppare är just det att man inte utvecklas politiskt sedan man kommit med. Det är mera frågan om att lära in de politiska ståndpunkterna, än att vara med om att utveckla en politik. "Kadern" sprider de analyser som utförts av heltidsanställda politiska experter. Det är alltså inte främst på grund av politiska oenigheter om det politiska programmet som folk lämnar SKP, KAF, FK osv, utan på grund av organisations sätt att fungera. Vi har ställt inför samma problem. Men vi försöker till skillnad från de andra göra något radikalt åt det...

Tidningsstrukturen och nedskärningen av administrationsapparaten är bara en mindre del av detta arbete på att förändra FAM:s sätt att arbeta politiskt. Ett annat är beslutet om projektgrupperna.

PROJEKTGRUPPerna

Inom fem-sex olika områden - projekt - har kongressen beslutat att aktivera förbundets medlemmar och sympatisörer: Taktik och strategi för arbetarkampen

-fackföreningarnas roll härvid; De sk socialistiska staternas karaktär - utvecklandet av teorin om statsbyråkratin; kapitalismens läge och utvecklingstendenser idag - den internationella krisen; grundcirkelprojekt; Utbildning, uppföstran, vård - det ideologiska förtrycket (se separat presentation).

Projektgrupperna är nationella och arbetar med hjälp av diskussioner i internbulletiner och konferenser. Lokalt fungerar de som studie och diskussionscirklar. I princip är deltagandet i en projektgrupp obligatoriskt. När projektgrupperna har kommit fram till några konkreta resultat är det meningen att de ska diskuteras inom hela förbundet för senare ställningstagande på kongress.

Projektgrupperna möjliggör alltså att öka medlemmarnas motivation för politiskt arbete. De ger tillfälle att i större utsträckning än i en leninistisk organisation utveckla politiken inom de områden som intresserar en själv mest.

Innebär då inte denna satsning på studier, sammanslagning av AM och RADSMÅKT en "teoretisering" av FAM? Ja om det endast var fråga om detta, så vore det riktigt. Naturligtvis innebär tidningens karaktär att vi koncentrerar oss på de ideologiska klargörandet och utarbetandet av en revolutionär strategi, mer än på att fungera som en allmänpolitisk organisation som söker gripa varje tillfälle att förklara socialismens nödvändighet.

Men vi vet också att de delar av arbetarklassen som går att vinna för en revolutionär politik i ett icke-revolutionärt läge är små. Och så länge vi håller på att utarbeta en allmän politik kan vi inte vända oss till "folk i allmänhet".

INGEN SPLITTRING

Sammanslagningen av AM och RM kommer konkret att innebära att de kortare artiklarna ur RM överförs till AM medan de längre kommer att publiceras som pamfletter av ARBETARPRESS. Ett nummer till av RM kommer dock att ges ut detta år.

Men i den verksamhetsinriktning som kongressen slog fast finns också en del som handlar om arbetsplatsarbetet. Detta kommer att prioriteras förutom genom projektgruppen, genom en del nedskärningar av det övriga avdelningsarbetet. Satsningen på skapandet av celler och arbetsplatskommittéer kommer att fortsätta. Överallt där det är möjligt och lämpligt kommer arbetsplats- och bostadsområdestidningar att ges ut.

Ett annat exempel på att vi inte kommer att isolera oss i studier

är den mötesserie om arbetarupproret i Ungern-56 som genomförs under oktober månad.

Nu undrar nog speciellt våra belackare inom den övriga vänstern: blev det någon splittring då? Kommer några att lämna förbundet? Naturligtvis är alla inte överens om kongressens beslut. Olika uppfattningar finns fortfarande. Men ännu har ingen lämnat förbundet. Och detta kan ha att göra med att motsättningarna inte gäller den politiska grundvalen för förbundet, vi är överens om den politiska plattformens giltighet. Vi är överens om att fortsätta kampen för att utvecklandet av en revolutionär strategi för arbetarklassen under den utvecklade kapitalismen, för en ny revolutionär organisation.

RED

Så här presenterades för kongressen, inriktningen för den projektgrupp, som ska ta upp frågorna om medvetande och ideologiskt förtryck:

Vi föreslår att kongressen ger sitt bifall till bildandet av en projektgrupp som ska behandla de ideologiska apparater som kapitalet har till sitt förfogande. Vi anser att det senkapitalistiska samhället skapat en i historisk mening ny motsättning mellan psykiskt armad och materiellt välstånd. Denna nya motsättning kräver också en ny politisk lösning. Vi måste alltså undersöka de mekanismer som förvränger och blockerar arbetarklassens medvetande för att på ett politiskt lämpligt sätt angripa och avslöja dessa mekanismer. Detta innebär också att problemet med en organisationsmodell som motsvarar dessa "nya behov" ställs på dagordningen. Den bolsjevikiska organisationsmodellen är i detta sammanhang helt förlegad. En sådan organisation måste domineras av kollektivt liv i och utanför organisationen. Ett mål för denna projektgrupp skulle kunna vara att diskutera framformer för och innehåll i den revolutionära agitationen, när den är rikad till arbetarkampen vars självkänsla och initiativkraft är minimal.

ARBETARMAKT
INDOKINAS FOLK VISAR VÄGEN

FN-KONFERENSEN—ETT JÄPPO

ARBETARMAKT
INGA DRÖMMAR OM RIKSDAN!

SOCIALISM GENOM KLASSKAMP!

NYTT OM TIDNINGEN

I fortsättningen kommer tidningen ARBETARMAKT ut varannan månad istället för varje månad som nu. Sidantalet kommer emellanåt att ökas, för att få med mera material.

Detta samt ökade kostnader, medför att vi tvingas höja lösnummerpriset till 3 kr och prenumerationspriset till 40 kr för 12 nummer. Från och med nu kan du också prenumerera på 6 nummer och då kostar det 25 kr.

Men vi är beroende av stödbidrag för att ge ut tidningen. Lägga därför gärna på några tiar för en stödprenumeration å 60 kr, eller kamppprenumeration för 100-lappen jämnt.

Men RADSMÅKT då? Ja, den kommer ut med ytterligare ett nummer i höst, som är planerat att behandla dels fackföreningsrörelsen och trotskisternas fackliga politik, dels den koloniala revolutionen och dels material om det statsbyråkratiska produktionsättet. Eftersom det inte torde vara så populärt att prenumerera på en tidning som kommer ut i bara ett nummer till, erbjuder vi följande:

ALLA SOM PRENUMERERAR PÅ ARBETARMAKT UNDER OKTOBER OCH NOVEMBER, FAR UTAN EXTRA KOSTNAD NUMMER 9 AV RADSMÅKT!

De som redan är prenumeranter på RM kan vara lugna. Ni kommer att erbjudas olika ersättningsalternativ.

Alltså prenumerera på ARBETARMAKT/RADSMÅKT:

12 nummer 40 kr
6 nummer 25 kr
Stödpren 12 nummer 60 kr
Kamppren 12 nummer 100 kr

UNGERN MÖTEN

Till minne av Ungernrevolten och i solidaritet med den dånade och den samtida socialistiska oppositionen i Ungern och övriga Östeuropa, kommer Förbundet ARBETARMAKT att i slutet av oktober, arrangera en offentlig mötesserie. Till dags dato är följande möten spikade.

Fred. 22/10 GÖTEBORG
Folkets Hus kl 18.30

Lörd. 23/10 KRISTINEHAMN
tid och plats meddelas lokalt

Sönd. 24/10 KARLSKOGA
tid och plats meddelas lokalt

Sönd. 24/10 JÖNKÖPING
Stadsgården, Råslätt kl 16.00

Månd. 25/10 NÄSSJÖ
Folkets Hus kl 19.00

Tisd. 26/10 MALMÖ
tid och plats meddelas lokalt

Onsd. 27/10 NORRKÖPING
Stadsbiblioteket kl 19.00

Torsd. 28/10 UPPSALA
Kalmar nation kl 19.30

Fred. 29/10 STOCKHOLM
tid och plats meddelas lokalt

Lörd. 30/10 GISLAVED
Folkets Hus kl 17.00

Sönd. 31/10 NORRAHAMMAR
Folkets Hus kl 16.00

Månd. 1/11 VÄSTERAS
tid och plats meddelas lokalt

SPANSKA KOMMUNISTPARTIET: »ENA ARBETARE OCH BORGARE«

De senaste månadernas utveckling i Spanien tyder alltmer på att det "demokratiska genombrottet" kommer, om än ej med expressfart. Parlamentariska val har utlysts till nästa år. Under sommaren och början på hösten har hundratusentals (för att inte säga miljoner) arbetare i de olika provinserna mobiliserats kring lösenorden "Amnistia" och "Libertad". Fascistregimens polisstyrkor har på många ställen ingripit med samma brutalitet som tidigare: tårgasen och gummikulorna har regnat. Att den nuvarande politiska situationen är ohållbar behöver man inte vara särskilt klarsynt för att fatta. Massorna kan inte längre acceptera försämrade levnadsförhållanden och förföljelse av militanter. Regimen har också tvingats till eftergifter: de flesta politiska fångarna har släppts, men fortfarande sitter anklagade och dömda för "terror" i de spanska fängelserna. Frågan är nu vilken inriktning revolutionärerna innanför och utanför de

att bilda en vänsterregering, utan en regering av nationell försoning, i vilken återfinns representerade de starkaste sociala krafter från kapitalister till arbetare- samt institutioner som exempelvis armén och kyrkan, som måste bidra, direkt eller indirekt, med att övergången från diktatur till demokrati blir fredlig och lugn." Maken till klassamhetspolitik får man leta efter. I detta uttalande har man PCE:s politik som i en liten ask: borta är allt tal om klasskamp mellan arbetare och kapitalister och insikten om att både demokratin och fascismen är former för den borgerliga diktaturen. Vad denna politik kommer att leda till när väl "demokratin" brutit igenom är helt klart. Partiet kommer, liksom Portugals kommunistparti gjorde efter kuppen där, gå ut och stämpla militanta och strejkande arbetare som "kontrarevolutionärer", "fascister", "provokatörer" m m. Man kommer att göra allt för att, till kapitalets

i facklig och politisk kamp (3). Det anses allmänt att CC00 centralt kontrolleras av PCE (bl a Marcelino Camacho), men på lokal nivå har, åtminstone tidigare, olika vänstergrupper hållit sig med egna kommissioner. Man har deltagit i valen till det "nationalsyndikalistiska" syndikatet CNS.

AVANCERADE FORMER

Under en hel del strejker i Spanien (bl a i Baja Llobregat utanför Barcelona -74) har mycket avancerade organisationsformer under strejkerna förekommit: man har haft permanenta generalförsamlingar och direktvalda strejkkommittéer. Således har både CC00 och dess konkurrenter i UGT och USO fått stryka på foten. (UGT tillhör socialistpartiet PSOE och USO har en viss syndikalistisk prägel). Faktum är att trots den fascistiska repressionen har de spanska arbetarna varit de mest militanta och strejkande i Europa.

ILLUSIONER

Det är således ingen "enkel" arbetarklass att handskas med och det vet alla de politiska fraktionerna i Spanien (både fascistiska och "demokratiska"). Därför är det av en oerhörd

vikt att revolutionärerna i Spanien gör allt för att motverka de stora organisationernas klassamhetspolitik och de "demokratiska" och parlamentariska illusioner de försöker sprida inom klassen.

Den fredliga samlevnaden som Demokratisk Samordning vill uppnå mellan de besegrade och segrarna från klasskriget 1936-39, får inte och kan inte bli verklighet - de besegrade kommer att vara tvungna att ta upp kampen mot de officiella segrarna -fascisterna - och mot de reformister, stalinister och vänsterborgare som satte krokben för den spanska revolutionen. Vem som kommer att segra denna gång vet vi inte.

GÖRAN

(1) Santiago Carillo i Munde Obrero, maj-76, utgåva på svenska

(2) Idenna ingår, förutom CC00: Grupo Independiente, Izquierda Democratica, Movimiento Comunista, Partido Carlista, PCE, Partido Democratico Popular, Partido Socialdemokrata, Partido Socialista Obrero Espanol, Partido Socialista Popular, Partido de Trabajo de España, UGT och Union Democratica Espanola.

(3) Se Spanienbulletinen nr 1/76

spanska gränserna ska försöka mobilisera kring.

DEMOKRATIS PROBLEMBARN

Den spanska demokratins problembarn är dock den s k "kommunismen", dvs Spaniens Kommunistiska parti (PCE). Man har, från Suarez-regeringens sida, gett partiet ett något större handlingsutrymme, men man vägrar fortfarande att legalisera det. Man vägrar dessutom partiets ledare, Santiago Carillo, officiellt tillstånd att vistas i landet (fastän han i praktiken tidvis bor utanför Madrid). Hans ansökan om pass för återinträde i Spanien den 1:a september avslogs bestämt. Den fascistiska regimens rådslå för PCE baserar sig mera på en sjuklig attityd än sinne för verkligheten. Partiet har gång på gång, i uttalanden efter uttalanden visat sin klart borgerliga karaktär och politik. Man uppmanar till "nationell försoning": "Det rör sig inte om

hjälp, nämligen arbetarna lugna och få dem att acceptera de demokratiska spelreglerna.

ARBETARKLASSENS SJÄLVSTÄNDIGHET

Som vi ser det kan övergången från fascism till demokrati inte få innebära att man bildar allianser med borgarklassens politiska partier och representanter. Revolutionärerna måste alltid värna om arbetarklassens självständighet gentemot övriga klasser i det kapitalistiska samhället!

Många organisationer som påstår sig tala i arbetarklassens intresse arbetar i olika kommittéer och samordningsgrupper. En av de i Sverige mest kända "motstånd"-grupperna, Arbetarkommisionerna (CC00), sitter t ex med i Demokratisk Samordning (2)

Arbetarkommisionernas program baserar sig på olika krav typ minimikrav, politisk fri- och rättigheter, 44 timmars arbetsvecka, återanställning av de som avskedats för att ha deltagit

ARBETARPRESS:

Maurice Brinton:
Politikens Irrationalitet
Politisk Plattform för Förbundet
Arbetarmakt Ny upplaga!
Paul Cardan:
Socialismens Innebörd
Rossana Rossanda:
Klass och Parti
Martin Glaberman:
Mao som dialektiker
Artiklar och ledare ur tidningen
ARBETARMAKT 1972-73

Herman Gorter:
4:- Öppet brev till kamrat Lenin. Ett svar på Lenins skrift: "Radikalismen - kommunismens barnsjukdom" 7:-
3:- Arbetarråden - de proletära maktorganen 4:-
2:- Valskådespelet - antiparlamentarisk stridsskrift 5:-
1:- Skogsarbetarstrejken våren 1975 3:-
2:-
5:- Andy Anderson:
Ungern-56, den beväpnade sanningen 20:-

ARBETARPRESS Box 31 134, GÖTEBORG 31
Postgiro 88 66 51 - 9

Fosterländsk visa

Det gick ju ganska dåligt för SKP i årets val. Vi misstänker att orsaken är att partiet använt fel sorts propaganda och inte lyckats få de försvarsvänliga krafterna att förstå att SKP är det enda parti som på allvar försvarar Sveriges nationella oberoende.
En kamrat som uppmärksammat detta dilemma skrev, i ett anfall av fosterländsk yra, nedanstående lilla sång.
Vi hoppas att texten kommer väl till pass i nästa valrörelse.

mel: Barndomshemmet

Se, den svenska fanan vajar uti vinden
Säg finns det något fagrare att se?
Kommer ryssen ska han motas bort i
grinden
utav ÖB, Sverges folk och SKP

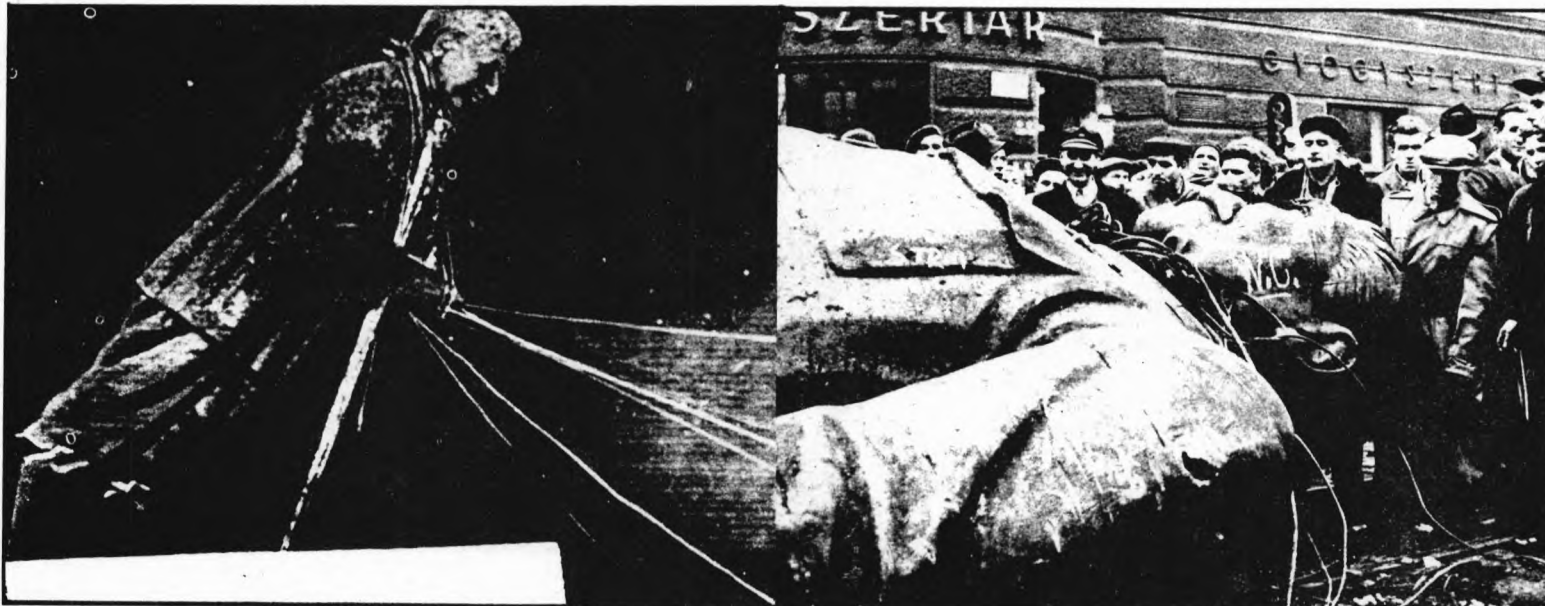
Upp till kamp mot ryssarna och monopolen!
Ena alla andra i en enhetsfront!
Det gäller blott att rätt begränsa målen:
Inte skrämma nån med socialism och sånt.

Vi måste enas nu när fosterlandet hotas
Som karolinerna är den hög vår stridsmoral.
Från den röda nihilismen må vi botas
Det är ju fosterländskt, vårt svenska kapital.

Folkförsvaret vill vi stärka och bevara
skaffa flera bomber, tanks och Viggenplan!
Vårt lilla land mot Sovjet vi försvara
liksom Chile, lilla Kina och Iran.

Fia

ARBETAR UPPRORET

Vi har tidigare i Arbetarmakt nr3/75 redogjort för det ungerska rådsupproret 1919. Det revolutionära försöket slogs ned och efterföljdes av amiral Horthys terrorregim. En vit terror släpptes lös som överträffade alla tidigare fasor som det ungerska folket slagit sig igenom. Tusentals kommunister och socialister misshandlades, torterades och mördades av Horthy-regimens mördarband. Man brukar säga att detta var den första fascistiska regeringen i Europa. Horthy fick sitta kvar till 1944 då tyska trupper avsatte honom, på grund av att han hade begärt vapenstillestånd med de allierade.

Den politiska polisen AVH stärktes kraftigt, med "pålitligt" folk. Pålitligheten hos dessa säkrades också genom de stora materiella förmåner det innebar att vara AVH-polis. Inom denna polis samlades den förre Horthy-regimens hantlangare och karriärister inom kommunistpartiet.

"SOCIALISMEN I ETT LAND"

Den ekonomiska politiken var en i det närmaste slavisk kopia av den "socialismen i ett land"-ekonomin som Sovjet förde. Man satsade mycket hårt på uppbygget av en tung industri. Man tog väldigt liten hänsyn till den existerande ekonomins utvecklingsmöjligheter.

Kommunistpartiet i Ungern präglades då av ett sektaristiskt förhållningssätt till bönderna och socialdemokraterna och var politiskt isolerat. Och de hade inte särskilt många medlemmar, då förföljelserna hade varit så svåra.

EFTER "BEFRIELSEN"

Tiden efter 1944, efter det att Röda Armén tågat in och "befriat" Ungern, präglades av en revolution uppifrån med kommunistpartiet i spetsen. Kulmen på denna utveckling var sammanslagningen av kommunistpartiet och socialdemokraterna till ett parti, MDP. Detta parti var fr o m 1949 det enda tillåtna i landet.

1949 började en total omstrukturering av den ungerska ekonomin. MDP hade genom en mängd utrensningar skapat sig en allt starkare ställning.

Och de hade säkrat sig en så hög kontroll över statsapparaten att det var omöjligt för kapitalister eller fd kapitalister att sätta sig till motvärn.

Ungern var inte något industriland. Lantbruket var den helt dominerande produktionsgrenen. Över 50% av befolkningen var sysselsatt inom lantbruket. Före kriget härskade i det närmaste feodala former på landet. 1% av jordägarna ägde ungefär hälften av den brukbara jorden. Arbetet på dessa utfördes ofta av anställda daglönare och lantarbetare. 1945 genomförde man en jordreform som styckade upp jorden. Och nu började man också en långsam, men mycket hårdhänt kollektivisering, efter ryskt mönster.

ÖSTEUROPA UNDER SOVJET

Det "kalla kriget" innebar att Östeuropa totalt underlades Sovjets intressen. Varje enskilt östeuropeiskt lands ekonomi blev helt underställd Sovjets mål, att inhämta och helst gå förbi västeuropas försprång på det tekniska och ekonomiska området. Det betydde en kraftigare satsning på den tunga industrin, tvångskollektiviseringar och en olika handel med Sovjet. För arbetarna i Östeuropa betydde det stenhårt ackordsarbete, hårda straff för skubb, en

ytterligare utbyggnad av den hemliga polisen för att hålla arbetarna i schack, lönesänkningar. Arbetarna svarade med bl a maskning och sabotage. Strejker var givetvis förbjudna. Dessa åtgärder från arbetarnas sida skapade väldiga problem för byråkraterna. I juni 1950 sa Ernő Gerő i sin rapport till MDPs centralkommitté: "...löne- och produktionsnormsbedrägerier har spridit sig bla bland massorna. De kan i hög grad tillskrivas den underjordiska verksamhet som bedrivs av högerinriktade socialdemokratiska element och deras allierade, de klerikala reaktionärerna. Att en sådan motbjudande situation har kunnat uppstå på produktionsnormernas område beror, i många fall, delvis på att fabrikernas ekonomiska ledare, partifunktionärer och fackföreningsmedlemmar, är med bland dem som pressar ner normerna... I mer än ett fall går de så långt som till att skydda och stödja dessa lönebedrägerare." Så typiskt för stalinismen. Man utser några syndabockar, som ska stå för en högerfara, för att rättfärdiga en förföljelse på alla oppositionella. Att det kunde vara något fel på produktionsförhållandena går ju inte att erkänna.

Den kraftiga utbyggnaden av statsapparaten, som skedde i samband med nationaliseringarna och kollektiviseringarna, hade också en annan effekt. Man skapade genom denna en social bas för den statsbyråkratiska regimen. Att vara statsämbetsman innebar stora privilegier i förhållande till övriga befolkningen.

OROLIGHETER

Den 6 mars 1953 dör Stalin. Hans död tillsammans med de dåliga förhållandena arbetarklassen i Östeuropa tvingats leva under, var orsaker till oroligheter i nästan alla östeuropeiska länder. Det mest kända är kanske upproret i Östberlin i juni 1953. Statsbyråkraterna fick nu en första varning om att de inte kunde ta sig till vad som helst, i ensamt majestät på regeringstaberetterna. Och en lätt avspänning i Östeuropa kunde skönjas.

Inom MDP fick detta till följd en motsättning mellan Matyas Rakosi, som representerade den stalinistiska linjen och Imre Nagy, som representerade en "mjukare" form av stalinism.

Rakosi var partiets förstesekreterare och innehade dessutom posten som premiärminister. Man hade försökt bygga upp en personkult kring hans person, som landsfader: "det arbetande folkets vise ledare". Han härskade med de mest brutala metoder. Utrensningar och fängelsestraff för oppositionella hörde till vardagen under hans styre. Han var en svuren anhängare till genomförandet av socialismen "uppifrån". Och socialism definierade han som att staten äger produktionsmedlen, industrialisering och femårsplaner.

Imre Nagy hade som personifiering av jordbruksreformen 1945 vunnit stor personlig prestige hos bönderna. Han var dessutom själv av bonde-släkt. Han hade från början kritiserat den hårt forcerade industrialiseringen. Han gick in för en mindre drastisk omvälvning av den ungerska ekonomin.

Större vikt skulle fästas vid den lätta industrin och konsumtionsvaror. Han gick också in för mer materiellt stöd till de kollektiva, statliga jordbruket, liksom till de enskilda småbrukarna.

KRUSTJEVS TAL

I juni 1953 blev Rakosi med sina närmaste medarbetare och Nagy plötsligt kallade till Moskva. Rakosi kritiserades hårt för sin äventyrs politik. Principen om kollektivt ledarskap skulle genomföras, och Rakosi fick uppge premiärministerposten till Nagy.

Den 4 juli tillträdde Nagy sin befattning, och kritiserade för första gången öppet 1951 års plan. Planen blev reviderad, inom 4 månader hade ungefär 10% av kollektivjordbruket upplösts, fri företagarverksamhet tilläts i betydligt högre omfattning och politiska fångar släpptes lösa.

Den "nya kursen" behölls hela tiden under 1954. Under hela tiden motarbetades Nagy av Rakosis anhang. De små eftergifter som Nagy gjort var tydligen för mycket för Moskva och den 18 april 1955 avsattes Nagy och den "nya kursen" vändes tillbaka till den gamla. De eftergifter som gjorts under Nagy-perioden skars nu bort bit efter bit. Men det ungerska folket hade fått smak, inte mycket, men den som fått smaka nåt positivt vill gärna ha mer. Och den ungerska arbetarklassen tillsammans med sina allierade skulle snart visa vad dom ville och vad dom tyckte om stalinismen.

Den 14 februari - 25 februari 1956 höll Sovjetunionens kommunistparti sin 20:de kongress. Krustjov höll där sitt berömda tal om Stalin. Talet var en början till den så kallade avstaliniseringen. Man skulle försöka gå en något "mjukare" linje i fortsättningen.

Aven om Krustjovs tal inte offentliggjordes i sin helhet fick det stor betydelse för anti-stalinister i Östeuropa. I Ungern bildades av Unga Kommunister det så kallade Petöfi-sällskapet. Med Författarförbundets bistånd blev sällskapet snart ett viktigt och effektivt centra för spridandet av opinion, kritik och protester mot det ungerska samhällets bedrövliga tillstånd. Petöfi-sällskapets möten lockade snart tusental deltagare. På dessa möten där man redan var enig i sina krav om "intellektuell frihet och sanning", började det höjas röster som öppet krävde politisk frihet. I juli började man kräva Rakosis avgång och han blev tvungen att avgå. Efterträdare som förstesekreterare blev dock Rakosis gode vän och medarbetare Ernő Gerő.

Under september och början av oktober började arbetarklassen att röra på sig. Man började kräva ett "verkligt arbetarsjälvstyre". Fackföreningskräva förvanskade kraven till att enbart kräva: utvidgad fackföreningsdemokrati, upprättande av arbetarkontroll större betydelse för fackföreningar vad gäller produktions och förvaltningsproblem. För att vara i ett öst europeiskt land var kraven dock mycket långtgående.

ET I UNGERN 1956

Petőfi-sällskapet tog upp arbetarnas krav genom att anmoda regeringen (!) att överlämna förvaltningen av fabriker till arbetarna.

"MJUKSTALINISM"

I oktober kommer Gomulka till makten i Polen. Han var en representant för den mjukare stalinismen. "För att ge uttryck åt den djupa sympatin och solidariteten med våra polska bröder" sammankallade Petöfi-sällskapet till demonstration den 23:e oktober. Man beslöt sig för att tåga till Josef Bem-statyn. Demonstrationen förlöpte precis som den skulle till statyn. Men demonstrationen upplöstes inte. Av någon anledning började folk tåga mot Parlamentsstorget. Demonstrationen omfattade snart tusentals människor och folk anslöt sig hela tiden till demonstrationen. Till slut föreslog man att man skulle bege sig till radiohuset och begära att deras krav skulle sändas ut i radion. En deputation gav sig av... följd av 100 000 människor. På vägen dit bröt sig ett par tusen av demonstranterna ut ur demonstrationen och gick till en bronsstaty av Stalin. Med hjälp av rep stegar och skärbrännare lyckades man vältat vältat statyn. "Stalins stövlar stod dock fortfarande kvar. Vilket omen för sådana som trodde på sådana saker! Det tjänar inte mycket till att göra sig av med en man. En annan kommer alltid att dra på sig hans stövlar." (1)

Framför radiohuset stod AVH-vakter. Tiden gick och man hörde inget från den deputation man skickat in. Folk började bli otåliga, och AVH-männen började bli nervösa. Man öppnade eld, men övermannades snart av folkmassan. Den ungerska revolutionen hade tagit sin början.

Arbetare från förstäder började strömma in i staden och man ockuperade alla större platser i Budapest. Delegationerna var delades ut. Den 24:e tillkallade Nagy sovjetiska trupper för att upprätthålla ordningen. Striderna blev mycket häftiga. Ungrare beväpnade med molotov-cocktails och handvapen kämpade mot ryska tanks. Folk från det förhatliga AVH blev lynchade och jagade. Nu hade initiativet helt gått över till arbetarklassen. Nu gällde det inte bara ett abstrakt frihetsbegrepp, utan konkret rätten att härska över sina egna liv och sin situation.

Ett faktum som fick ledarna i Kreml att dra öronen åt sig var att en hel del ryska soldater, som fått det inutut i sig att de skulle krossa en facistisk uppror eller inte fått någon information alls, gick över till frihetskämparna efter det att befolkningen försökt att fraternisera med de ryska trupperna. Den 29:e började de ryska trupperna dra sig tillbaka. Men arbetarna var misstänksamma och den generalstrejk som var i gång fortsatte.

BEVÄPNING

Strejken började redan den 24:e. Ock överallt började arbetare bilda

råd: i fabriker, stålverken, kolgruvorna... Man fastställde överallt program och krav och man beväpnade sig. Mitt under striderna proklamerade arbetarna ett program för en radikal och social förändring. Utan några regeringsdirektiv, utan någon central ledning började arbetarna spontant överta fabriker, förvaltning. Gemensamt för alla råd var att man betonade de politiska kraven. Man krävde AVH:s avskaffande, de ryska truppernas tillbakadragande, arbetarförvaltning av fabriker, oberoende fackföreningar, allmän amnesti mm. Man krävde också rent ekonomiska krav, som höjda löner, pensioner.

Redan den 25:e började råden samordna sig. I städerna bestod det centrala rådet av delegater från alla råden i området. Från kvällen den 25:e stod det klart att råden och Röda Armén var de enda egentliga maktpolerna i landet. De råd som fanns i hela Ungern strävade efter en centralisering. Det var en arbetarklassens maktapparat man försökte bygga upp. De mera centrala råden var mer ostrukturade klassmässigt men liknar i mångt och mycket de sovjet

Tillbakadragandet av de ryska trupperna skedde inte som väntat. Den 1:a november får Nagy veta att de ryska trupperna åter gått över gränsen till Ungern. Nagy protesterade hos den ryska ambassadören och förklarade att Ungern drar sig ur Warsavapakten och hädanefter ska betraktas som neutralt. Han sänder vidare en appell till FN (vilken naivitet!).

Det har alltså hänt mycket sedan den 23:e oktober. En spontant bildad rådsdemokrati har uppstått, Ungern har lämnat den militära alliansen man haft med Sovjet. Två av de viktigaste maktmedlen före revolutionen hade försvunnit. AVH som upplöstes den 29:e, ett flerpartisystem hade införts, pressens frihet hade utvecklats... Men utvecklingen var inte enbart positiv. De reaktionära krafterna hade börjat sticka upp sina fula trynen också. I enstaka revolutionsråd var det t o m före detta storgodsägare som dominerade, men det tillhörde undantagen. De reaktionära katolska krafterna predikade om ett klasslöst samhälle byggt på den privata äganderätten?! Men den dominerande tendensen var hela tiden arbetarklassens kamp för bättre liv.

Matyas Rakosi

Ernő Gerő

Imre Nagy

som fanns i Ryssland 1917. Rådets förmåga att effektivt ta hand om de uppgifter den statliga byråkratin tidigare haft, skapade den klassiska dubbelmaktssituationen. Å ena sidan den officiella regeringen med Röda Armén i ryggen, å andra sidan rådets makt.

RÅDSDEMOKRATI

Fackföreningarna i Ungern var hela tiden innan revolutionen regeringens kontrollorgan på arbetsplatserna. Det var dessa som förde vidare kraven uppför om tempohöjningar och normhöjningar. Regeringen försökte nu genom en ansiktslyftning av fackföreningarna neutralisera råden. Taktiken lyckades inte. Arbetarråden vägrade att följa direktiven från regeringen om att fackföreningarna skulle kontrollera valen till råden.

Att reaktionära element dyker upp är ju en självklarhet. De dyker upp i varje revolutionsögonblick. Att sedan maoister och stalindyrkare inte vågar öppna ögonen är beklagligt. De betraktar Ungernupproret som en fascistisk kupp, kontrarevolution osv, vilket bara bevisar deras knytning till byråkratin och ovilja att se till verkligheten. Var detta ett arbetarklassens uppror mot ett skevt system, för socialism och frihet eller var det ett uppror som strävade efter ett borgerligt klassamhälle?

Natten mellan den 3:e och 4:e november vände de sovjetiska tankarna tillbaka till Budapest. Kampen började igen. Denna gång stod kampen hårdast i arbetarkvarteren och man kämpade inte längre bara med vapen. Man besvarade den ryska invasionen med en

av historiens längsta generalstrejker. Och utbyggnaden av arbetarråden fortsatte. Den 14:e november bildades Stor-Budapests Arbetarråd, överordnat organ för hela Budapest. Unga samtidigt som den andra ryska inmarschen framträdde Janos Kadar, Ernő Gerő efterträdare som förste sekreterare i MDP, med en ny regering, vid sidan om Nagys. Han kallar den en revolutionär arbetar- och bonderegering, och påtog sig ansvaret för att ha inkallat de ryska trupperna. Det blev Kadar som sedan fick genomföra "normaliseringen" i Ungern. Med det menades bl a en gradvis illegalisering av arbetarråden, förbudandet av sådana grupper som Petöfigruppen och en rad rättegångar mot revolutionärer. 200 000 ungrare flydde ur landet.

Även om arbetarna krossades militärt fortsatte kampen hela tiden på det politiska planet. Den 21 november försökte man bilda ett nationellt arbetarråd men hindrades av ryska trupper. Man beslöt då att Stor-Budapests arbetarråd skulle vara det ledande organet.

RÅDEN FÖRLORAR MAKTEN

Även om Kadar inte hade något förtroende bland befolkningen så stod det snart klart att makten började skifta från arbetarråden till Kadarregimen. Men Kadar gick försiktigt fram. Han började med att arrestera en del utvalda från rådets aktionskommitteer. För att få igång produktionen infördes höga löneförhöjningar. Men detta gav inget större resultat. I mitten på december blir så hela Stor-Budapests Arbetarråd arresterat. Kadar: "...en tiger kan inte tämjas med lockmat, den kan bara tämjas och tvingas till stillhet genom att man dödar den." Och så gjorde man. Förföljelseerna hade nu kommit igång på allvar. Arresteringar och arresteringar tillhörde nu vardagen.

De lokala fabriksråden tillät man fortfarande i begränsad omfattning, men den dubbelmaktssituationen kunde nu sägas vara helt löst till förmån för stalinisterna. Men först den 17:e november 1957 vågade man avskaffa råden helt. Deras exempel och makt hade haft stor inverkan på den ungerska arbetarklassen. Och den erfarenheten kommer inga kulor någonsin att kunna ta bort. Det var arbetarrådets makt som Kreml aldrig kunde kompromissa med. Just för att rådets seger skulle inneburi ett totalt nederlag för byråkratin. Rådsupproret fick den att visa sitt rätta ansikte; som en i grunden parasitär klass. Det stod klart för de arbetare som tog kamp om makten över sina egna liv och började bygga socialismen. Den ungerska revolutionen krossades. Men rådets exempel lever kvar.

UP

(1) A. Anderson: Ungern 56, den beväpnade sanningen. sid 72.

Bilden doler ut mot till fackföreningarna

UNGERN 56 DEN BEVÄPNADE SANNINGEN

Andy Anderson

Alldeles före jul kom ARBETARPRESS ut med sin första bok. Den handlar om rådsrevolutionen i Ungern 1956, då arbetarklassen reste sig mot statsbyråkratin och skapade sig sin egen organisering i arbetarråden.

Boken är viktig därför att den behandlar ett av de många exemplen på hur arbetarklassen organiserar sig i arbetarråd - den visar hur Ungern 56 utgör ytterligare ett exempel på rådsorganiseringens allmängiltighet i uppsving i arbetarklassens kamp.

Men boken är också viktig därför att den utgör ett slag mot Moskva-kommunisternas och maoisternas historieskrivning. Den avvisar idén om att revolutionen i Ungern skulle vara uttryck för en kontrarevolutionär kupp, initierad av västmakterna. Den avslöjar likaså klart Mao tse-tungs hyllningar till Sovjet för nedsländet av "kontrarevolutionen". Läs den så får du se!

Beställes genom att betala 20:- på ARBETARPRESS pg 88 66 51 - 9.

MAOS KINA: HISTORIEN OM EN BYRÅKRATI

1920 bildades det kinesiska kommunistpartiet. En av dom ledande och grundande var redan då Mao Zedong. Vid bildandet och de närmaste åren efter bestod kommunistpartiet till största delen av arbetare och ungdomar. Arbetarkampen blossade upp under några få år och det kinesiska kommunistpartiet blomstrade upp i kampen.

1925 gick kommunistpartiet tillsammans med den nationella borgerliga befrielsefronten Kuomintang ut i nationellt befrielsekrig mot imperialismen - främst då mot det brittiska imperiet och USA samt den inhemska kompradorbourgeoisin (1) KKP tvingades både från Kuomintang och den Sovjetstyrda 3:e Internationals att ta ifrån arbetarklassen alla vapen och helt underordna sig Kuomintang. General Chang-Kai-Shek i Kuomintang blev hederledamot i Komintern. När Kuomintang 1927 uppnått kontroll över Kina vändes geväret mot arbetarklassen och kommunistpartiet. Tiotusentals arbetare mördades. Det kinesiska kommunistpartiet beordrades då av Stalin 1928 att beordrade strejker och uppror. Dessa slogs snabbt ned av den betydligt starkare Kuomintangregimen.

1930 drog sig KKP tillbaka ut på den kinesiska landsbygden. Man skulle koncentrera sig helt på bondebefolkningen och skar av alla kontakter med arbetarklassen. Hösten 1931 utropades den första "sovjetrepubliken" i provinsen Kiangsi i södra Kina. Godsägarnas jord konfiskerades och alla beordrades att utföra kroppsligt arbete. Röda Armén blev den kraft som förde fram kommunistpartiet till den slutgiltiga segern över Kuomintang 1939. Arbetarklassen hade en närmast betydelselös roll i den kinesiska revolutionen. Detta är den stora skillnaden mellan Mao å ena sidan och Stalin-Lenin å andra som hävdade att revolutionen inte skulle grunda sig på bönderna/lantarbetarna utan främst på arbetarklassen.

KKP AVVÄPNAR ARBETARNA

KKP slog med hårda medel ner alla strejker eller uppror från arbetarklassens sida. Arbetarklassen beordrades att hålla sig lugn och stanna på sina jobb medan kommunistpartiet tog över.

De efterföljande åren ägnade sig kommunistpartiet åt att bygga upp en tung industri och att stärka partiets makt genom att bygga upp parti- och statsapparaten. En viktig reform var kollektiviseringen av jordbruket, som påbörjats långt före KKP:s slutliga makttillträde. Den genomfördes till största delen frivilligt och var avslutad 1953.

Den kinesiska "socialismen" som kommunistpartiet sade sig bygga hade och har inget med verklig socialism - arbetarmakt - att göra. Strejker och andra aktioner från arbetarnas sida ses inte med blida ögon, utan uppfattas snarare som ett hot mot den kinesiska byråkratin.

Arbetsråd eller riktiga sovjeter byggdes aldrig i Kina. Den kinesiska revolutionen var helt en produkt av ett nationellt befrielsekrig och förde endast en byråkrati till makten.

Den kinesiska byråkratin målsättning är endast att utöka sin egen makt och att hålla arbetarklassen nedtryckt.

Sedan 1949 har proletariats numerär ökat väsentligt. Jordbruket har industrialiserats. Den tunga industrin har också utvecklats i snabb takt. En stor del av produktionen går till vapen och krigsmateriel. Den kinesiska byråkratin måste bygga upp en stark militärapparat för att kunna utvidga och försvara sin maktposition.

Med alla medel försöker byråkratin hålla arbetarklassen nedtryckt. Man går ut i kampanjer där man "ideologiskt" försöker övertala arbetarna att utan extra betalt, arbeta hårdare eller någon dag extra. Ett led i dessa kampanjer är att tvinga ut stora

delar av den i vanliga fall studerande ungdomen på landsbygden för att arbeta där. På detta sätt försöker man hindra arbetarklassen att organisera sig i annat än partiets kommittéer och "fackförening". Vanligt är också kontraktarbete, dvs arbetaren är anställd bara under en viss tidsperiod på en viss fabrik. Sköter han

När arbetarklassen kommit i uppror eller strejkat har byråkratin och Mao endast gjort allt för att isolera och krossa upproren, alltifrån upproren 1956, 1959, 1966 till strejkerna hösten 1975.

MAKTKAMP I BYRÅKRATIN

Det pågår dock en maktkamp inom själva byråkratin, som gäller på vilket sätt man ska få arbetarklassen att öka takten och jobba mera. Mao företräder en linje som vill göra detta mera genom ideologiska övertalningar, medan den andra delen vill göra detta genom att locka med materiella förmåner, ackord och högre löner åt direktörer. Den avsatte Teng Tsiao-Ping företrädde den senare linjen, medan Mao och Hua Kuo-Feng alltid företrätt den första linjen.

Mao Zedong har också initierat Kinas nuvarande reaktionära utrikespolitik. Kina har stött diverse reaktionära regimer och "befrielse-rörelser", bl a Chile, Iran och FNLA i Angola. Man har uppfunnit den s k supermaktsteorin, som innebär att alla tredje världens stater och även de europeiska EG-länderna (och Sverige, Finland etc) alla ska bilda gemensam front mot dessa supermakter - främst då mot Sovjet, som Kina ser som det största hotet.

Kina var näst först med att erkänna den nya regimen i Chile efter kuppen hösten '73 (bara 18 timmar efter Allendes fall). Sedan dess har man också utökat sin handel med Chile med flera hundra procent. Enligt stalinistiska Norrskensflamman ska Kina också ha exporterat vapen till Chile, vilket dock har dementerats av lika stalinistiska Gnistan.

KKP har också pådyvlut de europeiska maoisterna en reaktionär nationalistisk ideologi. Man har slopat marxismen totalt och huvudmotsättningen står inte längre mellan arbete-kapital, utan snarare mellan mindre, medelstora och större stater å ena sidan och de två supermakterna å den andra.

Mao Zedong har motsatt sig alla krav på arbetarmakt - socialism. Han och övriga delar av den kollektiva härskarklassen, byråkratklassen, står för förtryckandet av arbetarmassorna och det man kallar "folket".

Under hans tid som högste ledare i Kina har industrin utvecklats och en bred arbetarklass har växt fram. Stora sociala framsteg och bättre levnadsförhållanden har vederfarits arbetarklassen, men socialism har det aldrig varit fråga om.

I år har tre av de viktigaste kinesiska byråkraterna i ledarskiktet avlidit, men systemet de har efterlämnat sig är starkt. De stora arbetarmassorna kommer dock inte att i all tid finna sig i förtrycket. Sedan arbetarkampen under kulturrevolutionen har upproren och strejkerna ökat i antal, och endast en ny revolution, frambringad av arbetarklassen, kan åstadkomma socialism - arbetarmakt - i Kina.

Brutus

(1) Kompradorbourgeoisin = den inhemska bourgeoisin, som är beroende av imperialismen

Bilderna i artikeln är hämtade ur boken "Kina - klasskampen går vidare" utgiven av förlaget Barrikaden.

MARTIN GLABERMAN:

"Låt tusen blommar blomma" (1)

MAO SOM DIALEKTIKER

"Mao som dialektiker" tar upp Mao Tse Tungs förvanskningar av den marxistiska dialektiken och visar hur förvanskningarna tjänar rättfärdigandet av den nya härskande klassen i Kina. Beställ från Arbetarpress, Box 31 134, 400 32 Göteborg. Pamfletten kostar 2:-

Halva himlen tillhör Kinas kvinnor VEM HÄRSKAR PÅ JORDEN?

Claudie Broyelles bok "Halva himlen. Om kvinnan i dagens Kina", har fått ett översvallande mottagande. I Kvinnobulletinen och i DN av Maria Bergom Larsson. MBL skriver att den "hör till det viktigaste som tillförts kvinnofrigörelsens teori under senaste åren". Boken tycks bekräfta den bild som många unga radikala människor fått av Kina som en ljus motpol till förtrycket och byråkratin i Sovjet. Under senare år har dock vissa delar av Kinas politik (Ceylon, Bangladesh, Chile och Iran) blivit allt svårare att försvara för många inom vänstern. Men ändå tycks man sätta en "kinesisk mur" mellan landets ut- och inrikespolitik, och förneka alla orsakssamband mellan dem. "Progressiva intellektuella" tycks - idag som på 30-talet - ha ett sånt behov av ett idealland att de är i stånd att helt stänga av sin kritiska förmåga.

Vänsterdebatten har under några år trängt in i allt djupare, och därför allt svårare, frågor om ideologi, kvinnlighet, barn, familj, auktoritet. Mot tvivel och debatt ställs idag Kina som ett alternativ, där socialismen betyder Fosterland, Familj och Auktoritet. Vad allt blir lätt och klart!

Särskilt lätt blir det att svälja en skilt som Broyelles. Hon varvar sin Kinaskildring med en skarp vidräkning med kvinnoförtrycket i Väst-europa. Vi i kvinnofrigörelsen känner igen oss, entusiasmeras - och rycks med. Även här finns dock brister hos boken. Broyelle försvarar den sexuella puritanismen i Kina genom att angripa sexualitetens snedvridna former och kärlekshysterin under senkapitalismen. Haken är att hon ser "den sexuella frigörelsen" i Väst-europa som något helt entydigt, som en ren sammansvärjning av kapitalisterna mot arbetarklassen. Och denna odialektiska konspirationsteori sväljer MBL! Har hon glömt sin egen, långt bättre, analys i "Människan i det vertikala samhället"?

INGEN PROLETÄR DEMOKRATI

Som Broyelle (CB) själv säger måste kvinnans situation i Kina ses utifrån en total bild av landets politiska och sociala system. Själv utgår hon från det som jag anser att hon borde bevisa: Att de kinesiska arbetarnas intressen är exakt desamma som den kinesiska statens och partiets intressen. Därför blir hon entusiastisk över varje lokal rätt till medbestämmande, över varje toppstyrd "kritikkampanj". Men CB nämner aldrig att Kina helt saknar proletär demokrati, som marxister definierar den. Inga organ i Kina utses direkt av massorna för att utöva den centrala politiska och ekonomiska makten på massornas uppdrag och med ansvarighet (avsättbarhet) inför dem. Arbetarna har inte ens rätten att bilda partier, strejka eller yttra sej fritt. Ett parti, KKP, som väljer sina egna medlemmar, kontrollerar hela statsapparaten. Det polisiära förtrycket mot politiskt "avikande" är mycket hårt, åtminstone mot "vänsteravvikare". (Var blev Kinas 1000-tals anarkister av? Trotskisterna? Vad hände med kulturrevolutionens "ultravänsteristiska" arbetare som ville förverkliga Pariskommunens principer?)

CB trycker hårt på att de kinesiska arbetarna kan göra förbättringar för att öka produktionen. (Det gör arbetarna på Volvo också. De får t.o.m. betalt). På att de kan få bestämma hur deras hus skall se ut. Men vem bestämmer vad som skall produceras? Vem bestämmer hur mycket landet satsar på husbyggen? Det gör KKP:s Centralkommitté eller dennas Politbyrå, makter som står helt utanför arbetarnas kontroll.

Jag anser självklart att de kinesiska kvinnornas ställning idag är nästan omäätbart mycket bättre än deras bottenlösa elände före 1949. Självklart har kvinnorna (och de proletära massorna överhuvudtaget) det oerhörd mycket

bättre i Kina än i ett kapitalistiskt u-land som Indien. Ja ifrågasätter inte detta, inte heller betydelsen av det, men jag kan inte acceptera att CB och andra, som Maria Bergom-Larsson och Rita Liljeström, framställer Kina som ett socialistiskt föredöme för kvinnofrigörelsen och vänstern i andra länder, där de materiella möjligheterna att skapa socialism (=arbetarmakt) är mycket större. Den maoistiska ideologin ägnar se familjepolitik, enpartivälde etc som följder (oundvikliga eller undvikliga) av knappheten och efterblivenheten i ett fattigt land, där arbetarklassen är liten. Att göra en socialistisk dygd av nödvändigheten, hjälper inte de kinesiska massorna, tvärtom. (Ibland räkner knappheten ge bra resultat, som att man inte isolerar de gamla på särskilda "hem". Men oftare är de negativa, som att kvinnans rätt till arbete och preventivmedel varierar med tillgång och efterfrågan på arbetskraft). Byråkratins Kina kan inte utgöra "ett konkret och detaljerat alternativ" för kvinnofrigörelse som M B-L skriver.

Jag kan inte gå igenom alla de saker CB tar upp. Mycket av det hon säger låter bra. (Hur mycket som är önsketänkande är svårt att avgöra). Jag skall bara nämna några exempel som visar att CB:s skildring inte är så självklar som den verkar.

1. CB visar själv att den kinesiska kvinnopolitiken vissa perioder varit helt reaktionär (kvinnans plats i revolutionen är som maka och mor). Men räcker det att skylla på Liu-Shao-chi och Lin Piao och deras "revisionistiska ideer"? Måste det inte finnas något i samhällets struktur som avgör om sådana ideer kan slå igenom?

KVINNANS "VÅRDANDE NATUR"

2. CB kräver helt riktigt att allt hushållsarbete skall delas mellan alla för att på lång sikt avskaffas. Men var finns logiken när hon anklagar Kollontaj för att enbart vilja "avlöna trist arbete bättre, i stället för att dela det lika mellan alla", för att i nästa andetag tala om verkstäder där vissa arbetare, mest kvinnor och gamla utför hushållstjänster åt kvarterets invånare. Skillnaden mot Kollontaj tycks vara att hushållsarbete i Kina inte "avlönas bättre" utan sämre än andra arbeten.

3. Även kvinnorna i s k kvartersfabriker och folkkommuner är lågavlönade. (Bönderna får lön efter arbetspoäng. En man kan få upp till 10 poäng på en dag, en kvinna max 6!) Det är naturligtvis ett steg framåt att kvinnorna kämpar sig till en plats i produktionen, även om lönen är låg, men att speciella kvinnojobb med låg lön bibehålls är farligt. CB anser att kvinnorna vinner aktning och inflytande genom att arbeta för revolutionen, och inte för "personlig vinning" (=en anständig lön). Låter inte detta idealistiskt, och misstänkt likt försvaret för de sant kvinnliga och av naturen vårdande sjukvårdsbiträdenas och dagmammanas låga löner här hemma? Genom sin godhet vinner kvinnan respekt. Upphävande av lönearbetet och övergång till

fördelning efter behov måset ske i hela samhället samtidigt. CB:s eget exempel, Taching, är talande. Där upphävs skillnaden mellan man och kvinna stad och land genom att mannen får olje-arbetare (med löner över normal arbetslön) och kvinnorna odlar jorden och tvättar sina mäns kläder. Det sista är ett tungt och smutsigt göra men "när kvinnorna /the housewives/ tänker att detta är en direkt tjänst för olje-arbetarna och är ett revolutionärt arbete, betraktar de inte längre jobbet som skitigt eller tröttsamt" (Women of China 5/65).

MÅSTE ALL LEK VARA NYTTIG?

4. CB har rätt i att västerländsk uppfostran skadar barnen genom att hålla dem borta från vuxenvärlden. En del av det hon beskriver från Kina verkar mycket bra, en del saker liknar bra liberal reformpedagogik som Montessori. Om, som CB säger alla barn börjar bli allas barn är det oerhörd viktigt. Men när barnen deltar i produktionen efter förmåga, ekonomiskt beroende av föräldrarna? Varför kräver CB att all lek skall vara nyttig? Människan lever inte av marxism-leninismenomaotsetningstänkannden allenast. Marx'vision av Homoludens - den lekande människan - som socialismens mål ligger långt från Maos Kina. CB verkar helt förneka värdet av en aktivitet som sker för sin egen skull, för blotta nöjet.

5. CB hävdar att barnen har rätt att ifrågasätta den officiella politiken. Är den rätten verklig i ett land där *desikter* fördöms som brottsliga? Det finns ett exempel i HH. En tio-åring hade tyckt att Nixon inte borde få besöka Kina men övertygades efter långa diskussioner om att han hade fel. Men de argument för och emot pojken visar att han inte fått den kunskap som skulle stött hans uppfattning (t ex den negativa reaktionen i DRV).

6. CB polemiserar mot den s k anti-auktoritära uppfostran. Men en sådan kommer de "fria" barnen att falla in i den dominerande dragningskraftens fällor, i den borgerliga ideologin. Dominerar borgerlig ideologi 20 år efter revolutionen?

7. CB ställer sig bakom den puritanska kinesiska sexualmoralen. Regimen förespråkar sena äktenskap, vid 26 år för kvinnor, 28 för män. För- och utomäktenskapliga förbindelser är inte tillåtna. Ogifta behöver alltså inte, och får inte preventivmedel. Lägg här till att homosexualitet betraktas som en sjukdom och bestraffas(!), att ungdomen får lära sig att "onani är skadligt för kroppen och löser upp den revolutionära viljan", och att skilsmässor numera är nästan omöjliga att få. (Enligt kineserna har alla äktenskap som ingåtts efter den nya lagstiftningen, från 1950, byggts på parternas fria vilja, så varför skulle de vilja skiljas efter 10 eller 20 år?)

CB försvara de sena äktenskapen med att först efter 10 år av arbete, studier och politisk erfarenhet (dvs vid 26) är en kvinna så stark att hon inte kan tryckas ner i äktenskapet. Det måste vara en bra barnuppfostran som gör flickor så ömtåliga att deras självförtroende och handlingskraft knäcks av ett samlag i 20-årsåldern. Visst verkar det vettigt att gifta sig sent (eller aldrig) om äktenskapen är förtryckande. Men skall man inte kunna ha ett sexualliv för det? Hur kan en annars tänkande och kvinnomedveten människa som M B-L gå på en sådan smörja?

8. I Kina ses sex som en konkurrent till politiken, som något som stjäl tid, krafter och intresse från en. Där stöder man sig på Lenin. Han ansåg sig "inte kunna lita på en man som springer efter varenda kjoltyg och blir förtrollad av varenda ung liten hona(!), och tyckte - på tal om sex - att "inte brukar väl en normal människa under normala förhållanden lägga sig ner i gatusmutsen och dricka ur en vattenpöl? Eller ens ur ett glas som blivit solskigt längs kanten av många läppar?" Men maoisterna går ännu längre än Lenin. De förnekar totalt den sexuella njutningens egenvärde. Sex är bara ett medel, inte ett nöje.

POLITISKA PASSIONER

M B-L skriver med gillande att i Kina är folk "förnuftiga när det gäller sexualitet" och har istället "politiska passioner". Om man bara menar att kärleksskulten i Väst- och Öst-land leder till privatisering, att sex inte är allt här i livet och att människor bör vara intresserade av politik (dvs att förändra sitt eget liv) så är detta sant. Men ordvalet och CB:s framställning tyder på något mer. Låt gå för en förnuftig kärlek (fast det verkar lite trist...) men politiska *passioner*? Sexuell repression kombinerad med masskampanjer, ledda av en maktfullkomlig ledarskara är den ideala jordmån för manipulation, förtryck mot oliktyckande och politiskt hysteri! Detta ligger närmare "fascismens masspsykologi" (för att tala med Reich ord) än socialism = "människans positiva självmedvetande".

Puritanism, auktoritär uppfostran och njutningsfientlighet är, och har alltid varit ett sätt för förtryckarna att skapa auktoritetströende och lättleda undersåtar. Likaså har härskande överklasser alltid lovat de förtryckta massorna "himlen" i en eller annan form för att skylla över det faktum att de berövats makten på jorden och produkterna av sitt arbete. Så gör även byråkratin i Kina.

Läs Broyelles bok. Det finns mycket tankvärt i den. Men läs den kritiskt. Och läs gärna mer om Kina och om familj, sex och socialism. T ex Curtin "Women in China", Landy "Women in the Chinese revolution", Maitan "Party, army and masses in China", Reeve "Papperstigern. Kapitalismens utveckling i Kina efter 1949", Arbetarmakt 11/75 och 6-7/76 respektive Reich "Den sexuella revolutionen", Brinton "Politikens irrationalitet" eller Rådmakt 6-7.

FASCISM OCH ANTIFASCISM

TVÅ SIDOR AV SAMMA SAK

När man ser på kapitalisternas och borgerliga ekonomers "lösningar" på kapitalismens kriser och problem, går de rakt igenom ut på en och samma sak, nämligen att skapa förtroende hos arbetarklassen för den sittande regeringen eller sätta dit en regering som har arbetarklassens förtroende och som kan få denna att sluta strejka och hålla sig lugn. Att behålla ordningen är det viktigaste för kapitalet. Det är endast när arbetarklassen är lugn och ordning råder som kapitalet kan göra maximala profiter och expandera i högsta takt. Strejker och andra avbrott i produktionen (orsakade genom aktioner av arbetarna) ses aldrig med goda ögon från kapitalisternas sida.

När den borgerliga demokratin inte längre förmår skapa tillräcklig ideologisk förvirring används den repressiva apparaten, och arbetarnas upprorsförsök kvävs med våld. *Blir arbetarklassen däremot uppbyggd under den repressiva apparatens förtryck används demokratin och antifascismen för att mildra arbetarklassens vrede och vilseleda dess kamp mot kapitalet till en kamp mot fascismen.* Arbetarklassen förvirras och kommer i enlighet med den borgerliga ideologin att tro att "huvudmotsättningen" står mellan fascism och antifascism.

Hur uppkom fascismen?

Fascismen föddes ur ett behov av att kunna kontrollera arbetarklassen och hindra den från att störta hela det kapitalistiska systemet. När arbetarna började ställa krav och ta makten över delar av produktionen i Spanien på 30-talet var det nödvändigt för borgarstaten att anta den fascistiska form som sedan krossade revolutionsförsöket. Den fascistiska och antifascistiska ideologin passade också Hitler och världskapitalismen i stort för att genom ett världskrig rädda kapitalismen undan en alltför stor kris.

För kapitalet finns två sätt att upprätthålla det kapitalistiska systemets ordning. Det ena är genom direkt våld, det andra att genom ideologiska mystifikationer förleda arbetarklassen. Naturligtvis används inte dessa båda sätt separat. Var för sig är de otillräckliga, men i kombination kompletterar de varandra utmärkt. I vissa tider är det ena eller andra sättet mer effektivt, men bara enkelt, direkt våld eller ideologiska mystifikationer är för ineffektivt.

Det enklaste, för kapitalets del, vore att hålla nere arbetarklassen med öppet våld, men att göra detta i dagens läge medför också stora risker. Kapitalismen befinner sig i en ekonomisk kris, som förvärras, och ett fortsatt nedtryckande av arbetarklassen med våld i t ex Spanien skulle bara öka förbittringen hos arbetarklassen. Vid fortsatt förtryck skulle riskerna för att soldaterna skulle vända bössorna åt andra hållet - mot generalerna - öka. Största delen av militären består trots allt av vanliga enkla arbetare eller arbetarsöner, och att skjuta mot sina klassbröder ter sig kanske trots allt rätt svårt för dem.

I ett sådant läge, när kapitalismen under fascismens fana börjar knaka i fogarna, måste det till något nytt för att hålla arbetarklassen i schack. De borgerliga ideologierna om demokrati och antifascism blir då medlet att söka förvirra arbetarklassen. I Spanien, blir regimen mer och mer antifascistisk, och man talar oavbrutet om demokratin som lösningen på alla problem. Målet är att uppnå en så stor ideologisk förvirring hos arbetarklassen att den inte förmår att organisera sig i revolutionär kamp mot hela det kapitalistiska systemet. Samtidigt lyckas regimen också behålla disciplinen inom den repressiva apparaten.

Antifascismen ges sken av att vara en stor seger för arbetarklassen.

Man får dock inte tro att bourgeoisin i stort är medveten om den ideologi den sprider till arbetarklassen. För de flesta borgare existerar endast ka-

pitalismen; för dem har aldrig något annat produktionsätt funnits till, och kommer ej heller finnas i framtiden. De är säkra på att kapitalismen för alltid kommer att finnas. Någon ekonomisk kris som skulle få arbetarna att revoltera och ta över fabrikena; det kommer aldrig att finnas. Enligt dem har det alltid funnits ledare, och kommer alltid att finnas. "Människan är för dum för att leda sig själv".

När man ser på borgarklassens stora omedvetenhet undrar man hur dessa irrläror och förvirrade ideologier, som bedrar arbetarklassen, kommer till. Naturligtvis är inte hela borgarklassen omedveten om sin roll, och om nödvändigheten av att förvirra arbetarklassen. Men den "medvetna" delen av borgarklassen är relativt liten, och även om dessa medvetet säkert försöker sprida fascistiska och antifascistiska irrläror, är de alltför få för att klara det själva. Nej, kapitalismen i sig skapar under kriser nya ideologier. Den försöker hela tiden leva vidare, och i takt med nya hinder finner den nya sätt att hålla systemet vid liv.

Det är alltså inte borgarklassen som för tjugo år sedan kom på att när kapitalismen under fascismens brunsvarta fana i Spanien skulle börja knaka i fogarna, "ja, då ska vi lura i arbetarna att det är fascismens fel - och inte kapitalismens". "Då ska vi plötsligt bli antifascister, och säga att demokratin ska rädda oss."

Arbetarna betalar

Huvudproblemet för kapitalismen i Sverige idag är inte att hindra arbetarklassen från att göra revolution, utan snarare att få arbetarklassen att betala för den kris som kapitalismen genomgår. I vintras talade Sträng om nödvändigheten av att hålla nationen enig, om svagheten i den svenska eko-

Grekland, Spanien och Chile är det inte kapitalismen som först och främst ska bekämpas, utan fascismen. För dessa vänsterpartier (som för den antifascistiska politiken) står tydligen inte huvudmotsättningen mellan arbetarklassen och kapitalisterna, utan snarare mellan antifascism och fascism. Man ser inte att *fascismen och antifascismen bara är två sidor av samma sak - nämligen kapitalismen* - och att det är kapitalismen (som är roten till fascismen) som ska krossas. Sen finns det dom vänstergrupper som är väl medvetna om att kapitalismen i det eller det läget måste anta en fascistisk form, att huvudmotsättningen står mellan arbetarklass och kapitalistklass. Att dessa grupper trots detta "medvetande" går ut med en antifascistisk politik ter sig irrationellt, åtminstone för en revolutionär marxist. Om man vet att kapitalismen för att överleva med nödvändighet måste behålla sitt fascistiska ansikte och vet att enda alternativet är socialism - ARBETARMAKT - varför då propagera för antifascism och inte för socialism???

Är vänstern lurad?

Hur kan det komma sig att vänstern för denna förvirrade antifascistiska politik? Ja, det är ju i alla fall inte så att kapitalet har mutat vänstern i någon slags konspiration mot arbetarklassen. Snarare är det så att vänstern precis som arbetarklassen i övrigt också lurats av "borgarklassens diskreta charm". Man har inom den s k vänstern också gått på teorierna om att kapitalismen skulle vara delad i två delar. Med en kapitalism som skulle vara bättre än den andra (!). Dessa vänsterorganisationers politik blir också farligare än vad högerns propaganda är. Här går man näm-

nomin (med "de stora skulderna") och om att arbetarklassen därför måste hålla inne med sina löneanspråk i år. För den svenska kapitalismen gäller det att hålla skenbilderna av nationen som enhet levande. Detta för att lyckas i sitt uppsåt att få arbetarklassen att betala för krisen.

Nationaliseringar och förstatliganden, som tvingats fram av kapitalismen självt, trummas fram som stora segrar för "arbetarregeringen".

Palmer och socialdemokratin skrämselpropaganda om "högerspöket", får folk att tro att det är i högerpartierna, och inte i själva kapitalismen, som den stora faran ligger.

I många länder har s k "arbetarregeringar" också utnyttjats för att avvärja arbetarklassen för att militären sedan skulle kunna slå tillbaka arbetarna. Exempel på det har vi från Tyskland 1919-23, Spanien 1936-39, Chile 1972-73 och nu senast i Portugal.

Den största delen av vänstern, både i Sverige och internationellt, för en s k "antifascistisk" politik. I

ligen ut i arbetarklassens och socialismens/kommunismens namn och talar om att huvudmotsättningen står mellan fascism och antifascism - diktatur eller borgerlig demokrati.

Vissa s k vänsterorganisationer (speciellt de maoistiska) går också ut med krav på nationellt oberoende och front mot supermakterna. Denna politik tillsammans med den antifascistiska är grunden för de "folkfronter" maoisterna tillsammans med en del andra organisationer försöker genomdriva. Den politiken gynnar blott och bart kapitalet.

Andra världskrigets slaktande av arbetare från olika nationer försvaras av demokrater, liberaler och majoriteten av den s k vänstern. De mest kluriga och förljuget marxistiska säger att bourgeoisin är uppdelad i fascister och antifascister, och att det därför var nödvändigt för arbetarklassen i de västdemokratiska staterna att slakta sina tyska och italienska klassbröder. På samma sätt kan de försvara Allendes nedtryckande av gruvarbetarna i Chile och MFA:s dödsskjut-

I ARBETARMAKT har vi ständigt försökt rikta kritik mot den borgerliga ideologin, däribland nationalismen. Denna farsot har en tendens att breda ut sig inom "vänstern". I detta nummer tar vi upp en grundläggande kritik av "den nationella självständighetens" teorier. Vi nöjer oss inte med en kritik av dess ansikte idag, maoismen, utan försöker angripa den vid roten - *Leninismen*. Härintill låter vi därför Rosa Luxemburg kritisera bolsjevikpartiets politik i frågan, och hoppas att den ska mana våra kollegor till eftertanke.

En annan borgerlig villfarelse inom arbetarrörelsen är klassarbetet, däribland folkfrontspolitiken. I folkfronten samlas arbetarpartier och liberala borgare för att bekämpa fascismen och kämpa för den vanliga "demokratiska" kapitalismen. Artikeln på denna sidan, skriven av en kamrat i förbundet, försöker se lite vidare på problemet med folkfrontspolitiken, eller antifascismen. Språkbruket kan kännas ovant, men betänk att den enda konsekventa antifascismen är den som angriper roten - kapitalismen. En konsekvent antifascism måste vara en konsekvent antikapitalism - dvs en revolutionär kommunism.

ningar av demonstrerande arbetare i Portugal. Men denna påstådda antagonismiska motsättning mellan olika borgerliga/kapitalistiska fraktioner existerar endast om man jämför dessa "fraktioner" mot varann utan att ta hänsyn till andra klassers existens. *Men så fort som man erkänner en annan klass, proletariats, existens som en klass som båda dessa kapitalistiska fraktioner lever av, blir deras intressen identiska.*

Den borgerliga demokratin

En annan version av de antifascistiska lögnerna är den som säger att "utan de borgerliga fri- och rättigheterna (pressfrihet, demokratiska val, fackfrihet etc etc) kan den revolutionära kampen inte utvecklas".

Visst är det lättare för en revolutionär att arbeta under en borgerligt demokratisk regim. Man kan gå ut och ha möten legalt, man kan fritt tala och propagera för socialism, man kan anordna demonstrationer och man kan ge ut tidningar legalt (men en del inskränkningar i dessa fri- och rättigheter förekommer också).

Men den borgerliga demokratin är ingen nödvändighet för revolutionär organisering och kamp. Arbetarkampen i Ungern 1956 var ju väl utvecklad, utan att där existerade någon borgerlig demokrati. Under fascismen i Portugal bedrev man också studier i vissa jordbrukskooperativ och andra organisationer, fast under annan täckmantel.

Den revolutionära kampen kommer heller aldrig att vara legal. När arbetarna rustar, ja då rustar kapitalet också. Borgarklassen kan, alla vackra tal till trots, när som helst dra in på dessa friheter, och den gör det också såfort som arbetarklassens självaktivitet ökar och den känner sig hotad. Men dessa fri- och rättigheter kan dras in också utan att borgarklassen känner sig särskilt hotad, se exemplet Västtyskland idag.

Man måste dessutom, vad gäller t ex Spanien, se på vilka effekter de "demokratiska" och antifascistiska ideologierna har för klasskampen. Den borgerliga demokratin och antifascismen hjälper till att sänka klasskampen till en för kapitalet betydligt mer tacksam nivå.

För oss revolutionärer är det p g a dessa skäl av yttersta vikt att vi inte låter oss luras in i tal om "borgerlig demokrati" eller någon slags ny-nationalism. Vi måste i alla lägen klart visa på att motsättningen står mellan kapitalet och arbetarklassen, att striden måste stå klass mot klass.

Vi måste propagera mot nationalistiska och antifascistiska irrläror. Det är vår uppgift att övertyga vänstern om att huvudmotsättningen står klass mot klass, och att ARBETARMAKTENS FRIGÖRELSE MÅSTE VARA DESS EGET VERK!

BRUTUS

FOTNOT: Med ordet *fascism* menas i artikeln inte enbart den korporativa betydelsen, utan snarare i den borgerliga bemärkelsen: öppen diktatur.

ROSA LUXEMBURG: »OM NATIONALISMEN«

Att det militära nederlaget förvandlade sig i Rysslands sammanbrott och sönderfall — för det här bolsjevikerna en del av skulden. Men dessa lägets objektiva svårigheter har bolsjevikerna i hög grad skärpt för sig genom en paroll som de har skjutit i förgrunden för sin politik: nationernas s. k. självbestämmanderätt eller vad som i själva verket låg under denna fras: Rysslands statliga sönderfall. Den doktrinärt hårdnackat, ständigt på nytt proklamerade formeln om de olika ryska nationaliteternas rätt att självständigt bestämma sina öden "ända till det statliga lösslitandet från Ryssland" var ett speciellt fältrop av Lenin och hans kamrater under deras opposition mot Miljukovs såväl som Kerenskij imperialism, den var axeln i deras inrikespolitik efter oktoberrevolutionen och den utgjorde bolsjevikernas hela plattform i Brest-Litovsk, det enda vapen de hade att sätta emot den tyska imperialismens maktställning.

Motsägelser hos Lenin

Det som närmast frapperar ifråga om Lenins och hans kamraters hårdnackade och stela konsekvens vid fasthållandet av denna paroll är att den står i skarp motsägelse till deras eljes utpräglat politiska centralism liksom också till den hållning de har intagit till de andra demokratiska principerna. Medan de visade en mycket kylig ringaktning för den konstituerande församlingen, den allmänna rösträtten, press- och församlingsfriheten, kort sagt systemet med massornas demokratiska grundfriheter — som alla tillsammans utgjorde "självbestämmanderätten" i själva Ryssland — behandlade de nationernas självbestämmanderätt som en av de viktigaste politikens klenoder, inför vilken alla den verkliga politikens praktiska synpunkter måste tystna. Medan de inte hade låtit sig imponeras av ringaste av folkomröstningen till den konstituerande församlingen i Ryssland — en folkförsamling på grundval av den mest demokratiska valrätt i världen och i en folkrepublik fulla frihet — och mot mycket nyktra kritiska överväganden helt enkelt förklarade dess resultat för noll och intet värda, förfäktade de i Brest "folkomröstning" för Rysslands icke-ryska nationer om deras statstillhörighet som palladiet för all frihet och demokrati, som folkviljans oförfälskade kvintessenser och som högsta avgörande instans ifråga om nationernas politiska öde.

Småborgerlig fraseologi

Den motsägelse som här öppnas är så mycket mer obegriplig som det, då det gäller de demokratiska formerna för det politiska livet i varje land — vilket vi kommer att få se än mer i fortsättningen —, faktiskt är fråga om högst värdefulla, ja, oundgängliga grundvalar för den socialistiska politiken, medan den famösa "nationernas självbestämmanderätt" inte är annat än ihålig småborgerlig fraseologi och humbug.

Vad ska i själva verket denna rätt betyda? Det tillhör den socialistiska politikens ABC, att den liksom den bekämpar varje slag av förtryck också bekämpar den ena nationens förtryck över den andra.

När trots allt eljes så nyktra och kritiska politiker som Lenin och Trotskij och deras vänner, som bara har en ironisk axelryckning för varje slag av utopisk fraseologi som avrustning, folkförbund o. s. v., denna gång gjorde en ihålig fras av precis samma kategori till sin direkta käpphäst, så skedde det, förefaller det oss, av en sorts opportunitetspolitik. Lenin och hans kamrater räknade tydligen med, att det inte fanns något säkrare medel att binda de många främmande nationaliteterna i det ryska riket vid revolutionens sak, vid det socialistiska proletariats sak, än om man i revolutionens och socialismens namn medgav dem den yttersta och mest obegränsade frihet att förfoga över sitt öde. Detta var en analogi till bolsjevikernas politik gentemot de ryska bönderna, vars jordhunger skulle tillfredsställas med parollen om det direkta besittningstagandet av adelsjorden och som därmed skulle bindas vid revolutionens fana och vid den proletära regeringen. I båda fallen har beräkningen tyvärr slagit fullständigt fel. Medan Lenin och hans kamrater uppenbarligen väntade, att de

som förfäktare av den nationella friheten — och det "ända till statlig avsondring" — skulle göra Finland, Ukraina, Polen, Litauen, de baltiska länderna, kaukaserna o. s. v. till lika många trogna bundsförvanter till den ryska revolutionen, upplevde vi det rakt motsatta skådespelet: den ena efter den andra av dessa "nationer" utnyttjade den nyskänkta friheten till att som ryska revolutionens dödsfiende förbinda sig mot denna med den tyska imperialismen och till att under dess skydd föra kontrarevolutionens fana in i själva Ryssland. Intermezzot med Ukraina i Brest, som förde till en avgörande vändning i dessa förhandlingar och i bolsjevikernas hela in- och utrikespolitiska situation, är ett monsterexempel härpå. Finlands, Polens, Litauens, de baltiska ländernas och Kaukasus' uppträdande visar på det mest övertygande sätt, att vi här inte har att göra med något tillfälligt undantag utan med en typisk företeelse.

Nationellt självbestämmande finns inte

Det var visserligen i alla dessa fall i realiteten inte "nationerna" som drev denna reaktionära politik utan endast de borgerliga och småborgerliga klasserna, som i skarpaste motsättning till de egna proletära massorna förvandlade "den nationella självbestämmanderätten" till ett verktyg för sin kontrarevolutionära klasspolitik. Men — och här kommer vi till själva kärnfrågan — däri ligger just den utopisk-småborgerliga karaktären hos denna nationalis-

dernas massa och stora lager av ännu indifferent proletärer, med småborgarnas reaktionära tendens och bourgeoisins tusentals medel att påverka omröstningen — med all sannolikhet under alla förhållanden givit ett resultat som hade varit till ringa glädje för bolsjevikerna. Det kan ju vid dessa folkomröstningar om den nationella frågan gälla som orubblig regel, att de härskande klasserna antingen, där en sådan inte passar dem, vet att förhindra den eller, där den kommer till stånd, skulle veta att med alla medel och knep påverka dess resultat, medel som också hindrar att på folkomröstningarnas väg införa någon socialism.

Nationalismen skapar förvirring

Att över huvud frågan om de nationella strävandena och de separatistiska tendenserna kastades in mitt i de revolutionära striderna, ja, genom Brestfreden sköts i förgrunden och rent av stämplades som den socialistiska och revolutionära politikens schibbolet har skapat den största förvirring i socialismens led och skakat proletariats ställning just i gränsländerna. I Finland hade det socialistiska proletariatet så länge det kämpade som en del av Rysslands slutna revolutionära falang redan en dominerande maktställning. Det hade majoriteten i lantdagarna och i armén, det hade pressat ner bourgeoisin till fullständig vanmakt och var situationens herre i landet. Det ryska Ukraina hade i århundradets början, när löjligheterna med "den ukrainska nationa-

tiska tras, att den i klassamhällets brutala verklighet, till på köpet i en tid av till det yttersta skärpta motsättningar, helt enkelt förvandlade till ett medel för det borgerliga klassvärdet. Bolsjevikerna skulle till utomordentlig skada för sig själva och revolutionen få lära sig, att det under kapitalismens herravälde inte finns någon nationell självbestämmanderätt, att i ett klassamhälle varje klass i nationen strävar till "självbestämmande" på sitt vis och att för de borgerliga klasserna den nationella frihetens synpunkter helt träder tillbaka för klassvärdet. Det finska borgardömet, liksom det ukrainska småborgardömet, var helt ense om att föredra den tyska våldsmakten framför den nationella friheten, om den skulle vara förbunden med riskerna för "bolsjevismen".

Förhoppningarna att på något sätt kunna förvandla dessa reella klassförhållanden till deras motsats genom "folkomröstningar" och i tillit till den revolutionära folkmassan vinna ett majoritetsvotum för sammanslutningen med den ryska revolutionen var, om den var allvarligt menad av Lenin och Trotskij, ett utslag av en obegriplig optimism, om den bara var avsedd som en taktisk florettstöt i duellen med den tyska våldspolitikerna, en farlig lek med elden. Även utan den tyska militäroccupationen skulle den famösa "folkomröstningen" — om det hade kommit till en sådan i gränsländerna — med andan hos bön-

lismen", "karboventserna" och "universalisterna" och Lenins käpphäst ett "självständigt Ukraina" ännu inte var uppfunna, varit den ryska revolutionsrörelsens högberg. Därifrån, från Rostov, från Odesa, från Donetsområdet flöt revolutionens första lavaströmmar (redan kring 1902—1904) och tände hela Sydryssland i ett hav av lågor som förberedde utbrottet 1905. Detsamma upprepades i den nuvarande revolutionen, där det sydryska proletariatet satte upp elittrupperna i den proletära falangen. Polen och de baltiska länderna var sedan 1905 revolutionens mäktigaste och pålitligaste härdar, där det socialistiska proletariatet spelade en framstående roll.

Hur kommer det sig, att plötsligt kontrarevolutionen triumferar i alla dessa länder? Den nationalistiska rörelsen har förlamnat proletariatet just genom att lösräcka det från Ryssland och utlämnat det åt den nationella bourgeoisin i gränsländerna. I stället för att just i den rena internationella klasspolitikens anda — som de eijeste representerade — eftersträva den största koncentration av de revolutionära krafterna på hela rikets område med näbbar och klor försvara det ryska rikets integritet som revolutionsråd och ställa det internationella proletariats samhörighet och oskiljaktighet inom den ryska revolutionen som politikens högsta bud emot alla nationalistiska särsträvanden har bolsjevikerna med sin

bombastiska nationalistiska fraseologi om "självbestämmanderätt" ända till det statliga lösslitandet" tvärtom givit bourgeoisin i alla gränsländerna den mest önskade och glänsande förevändning — rent av baneret — för dess kontrarevolutionära strävanden. I stället för att dessa proletärer i gränsländerna för all separatism som en rent borgerlig snara har de fast mer förvirrat massorna där med sin paroll och utlämnat dem till de borgerliga klassernas demagogi.

Det är sant, att utan den tyska imperialismens hjälp, utan "de tyska gevärskolvarna i tyska nävar", som Kautskys Neue Zeit skrev, hade Lubinsky och de andra kanäljerna i Ukraina liksom Erich, Mannerheim & Co. i Finland och de baltiska baronerna aldrig blivit färdiga med de socialistiska proletärmassorna i sina länder. Men den nationella separatismen var den trojanska häst, i vilken de tyska "kamraterna" med bajonetter i händerna kom intågande i alla dessa länder. De reella klassmotsättningarna och de militära maktförhållandena förde till Tysklands intervention. Men bolsjevikerna har levererat ideologin som har maskerat detta kontrarevolutionens fälttåg, de har stärkt bourgeoisins position och försvagat proletärer. Det bästa beviset är Ukraina, som skulle komma att spela en så ödesdiger roll i den ryska revolutionen. Den ukrainska nationalismen var i Ryssland något helt annat än låt oss säga den tjekiska, den polska eller den finska: inget annat än rena grillar, tokerier av några dussin småborgerliga intelligensare utan ringaste rötter i landets ekonomiska, politiska eller andliga förhållanden, utan varje historisk tradition — eftersom Ukraina aldrig hade utgjort en nation eller en stat —, utan någon nationell kultur utom i Sjevtsjenkos reaktionärt romantisk diktur. Det är formligen som om en vacker dag människorna på kustresan skulle vilja grunda en ny plattysk nation och stat på Fritz Reuter. Och denna löjlige pose av några universitetsprofessorer och studenter blåste Lenin och hans kamrater genom sin doktrinära agitation med "självbestämmanderätt" ända till etc." artificiellt upp till en politisk faktor. De gav vad som från början var ett narrspel en vikt tills narrspelet blev blodigaste allvar: nämligen inte en nationell rörelse, för vilken det efteråt som förut inte finns några som helst rötter, utan till skylt och samlingsfana för kontrarevolutionen! Ur detta vindägg kröp i Brest de tyska bajonetterna fram.

Fraserna har i klasstridernas historia ibland en mycket reell betydelse. Det är socialismens fatala öde, att den i detta världskrig utsågs till att leverera ideologiska förevändningar för den kontrarevolutionära politiken. Den tyska socialdemokratin skyndade sig vid krigsutbrottet att pryda den tyska imperialismens rövartåg med en ideologisk skylt ur marxismens skräpkammare genom att proklamera det som det av våra läromästare efterlängtat befrielsefälttåget mot den ryska tsarismen. Det var regeringssocialisterna antipoder bolsjevikerna beskärpt att med frasen om nationernas självbestämmanderätt ge vatten på kontrarevolutionens kvarn och därmed leverera en ideologi inte bara för stympningen av den ryska revolutionen själv utan för den planerade kontrarevolutionära avslutningen av hela världskriget. Vi har all anledning att i detta avseende mycket grundligt hålla ögonen på bolsjevikernas politik. "Nationernas självbestämmanderätt" sammankopplas med Folkförbundet och avrustningen av Wilsons nåde utgör det fältrop, under vilket den förestående uppgörelsen mellan den internationella socialismen och den borgerliga världen kommer att utspelas. Det är alldeles klart, att fraserna om självbestämmanderätten och hela den nationella rörelse, som för närvarande utgör den största faran för den internationella socialismen, just genom den ryska revolutionen och Brest-förhandlingarna har blivit utomordentligt stärkt. Vi återkommer utförligt till denna plattform. Denna fraseologiska tragiska öden i den ryska revolutionen, i vars taggråd bolsjevikerna skulle fastna och riva sig blodiga, måste tjäna det internationella proletariatet som varnande exempel.

Nu blev följden av allt detta Tysklands diktatur. Från Brest-freden till "tilläggsfördraget"! De 200 försoningsoffren i Moskva. Ur det läget följde terrorism och undertryckandet av demokratin.

BORGARNA VANN IGEN

Efter 44 år lyckades så de borgerliga partierna fälla den socialdemokratiska regeringen. Socialdemokrater tillsammans med VPK förlorade 1,5 % och KDS tappade 0,5 % till de övriga borgerliga partierna. Moderaterna gjorde tillsammans med folkpartiet de största framstegen. Detta bäddade för en borgerlig valseger där man fick 180 mandat mot socialdemokraternas/VPKs 169.

Vi har i tidigare nummer tagit upp vad en borgerlig valseger skulle få för konsekvenser. Under de närmaste tre åren skulle skillnaderna mellan socialdemokratiskt och borgerligt styre vara i det närmaste omärkbare, möjligen skulle strejkböterna kunna bli något högre. På längre sikt skulle det inte heller bli några större skillnader. Precis som socialdemokratien varit tvungen att ta hänsyn till både kapitalets och arbetarnas intressen, likaväl skulle de borgerliga partierna inte kunna strunta i arbetarnas krav. Såväl en borgerlig som en socialdemokratisk regering är i längden tvingad att följa kapitalismens spelregler och kan varken stifta lagar helt enligt arbetarklassens intressen eller kapitalets intressen. Riksdagens och regeringens spelrum under kapitalismen är inte större eller mindre än vad arbetarkampens omfattning eller kapitalismens ekonomiska lagar tillåter.

KONSEKVENSER FÖR KLASSMEDVETANDET

Vad "borgarregeringen" jämfört med en socialdemokratisk regering innebär för klassmedvetandet och kampviljan inom arbetarklassen kan man bara sia om. För arbetare som trott att de borgerliga partierna skulle kunna lösa alla problem och den ekonomiska krisen kommer dessa illusioner troligen förbytas i hopplöshet. I bästa fall kan det leda till ett medvetande om att parlamentet inte kan lösa några grundläggande problem.

För de socialdemokratiska jobbarna kommer motiveringen för att engagera sig och radikalisera kampen att ökas. LO och SAP kommer också att gå ut med större lönekrav i avtalsrörelsen och politiken kommer skenbart att

radikaliseras.

De LO-sanktionerade strejkerna kommer förmodligen att öka. Man kommer gå ut i stenhård propaganda där man skyller alla problem och svårigheter, och inte minst den kommande ekonomiska krisen på borgarregeringen. De som redan är knutna till socialdemokratien kommer att knytas än hårdare.

Vad det gäller de "vilda strejkerna" kan man gissa sig till följande. Kapitalismen går mot en kris och

det borde innebära att de "vilda strejkerna" skulle öka, men eftersom SAP och LO-ledning inte längre behöver ta samma ansvar för kapitalismen som tidigare kommer man att i allt högre grad stödja arbetarnas strejkvilja och försöka integrera en stor del av dessa i sin kamp. På detta sätt hoppas man kunna återvinna arbetarnas stöd och därigenom återfå regeringsmakten vid nästa val.

De mer militanta arbetarna som röstat på VPK kommer att fortsätta stödja VPK och om möjligt arbeta än här-

dare för att "fälla borgarna". För dessa kommer valutgången knappast betyda annat än en ökad reformistisk övertygelse.

KAF OCH FK ÅT HÖGER

Men vad har valet inneburit för de vänsterorganisationer som ansetts stå närmast oss, d v s Kommunistiska Arbetarförbundet (KAF) och Förbundet Kommunist (FK). Onekligen har deras agerande i valet stärkt deras organisationer medlems- och sympatisörmässigt, men knappast ideologiskt. FK har lyckats fånga upp en del av de vänstermänniskor som ansett sig vara revolutionärer men inte orkat organisera sig. Genom sitt "kritiska stöd" och uppmaningar att rösta på VPK har de gett dessa människor ett gott samvete genom att inbilla dem att en röst på VPK gör någon nytta för den socialistiska revolutionen. Man har på så sätt lyckats fånga upp många tvivlande revolutionärer.

K A F har å sin sida vunnit nytt folk genom en omfattande valkampanj, där man bara spritt illusioner om parlamentet och närmast verkat ledsna för att man i år inte kunnat stödja sossarna. "Det var inget klasskampsväl i år", sa K A F.

Både K A F och FK har alltså lyckats öka sina medlemskaror, men på vilken bekostnad. De har gått mer och mer åt höger, i senaste numret av INTERNATIONALEN (K A F:s tidning) kan man läsa att "Nu måste vi rusta arbetarrörelsen: Så kan vi fälla borgarregeringen" som första rubrik på framsidan. Helt plötsligt har kampen hamnat i parlamentet och borgarregeringen måste till alla pris fällas.

Vad det gäller vår antiparlamentariska linje har ingen ändring skett och det finns heller ingen anledning att vänta sig någon. På våra minimala resurser har vi inte kunnat gå ut i någon större kampanj och har därigenom inte skett eller minskat vår numerär jämfört med tidigare. Vi kan bara konstatera att vi är den enda revolutionära antiparlamentariska organisationen (åtminstone i Sverige) och att de som tidigare stått oss närmast har glidit mer och mer åt höger.

Brutus

MOD STRØMMEN

Udgivet af Gruppe: Internationale Kommunist (Danmark).

Nr. 1. 1930

Pris 25 Øre.

Manifest til Skandinaviens Arbejderklasse.

I ARBETARMAKT nr 6-7/76 presenterade vi en intervju med Harald Andersen-Harild, en veteran från den vänsterkommunistiska rörelsen i Tyskland och Danmark. I intervjuen berättades om den danska gruppen Internationale Kommunist och deras tidning *Mod Strømmen*.

Nu har Förbundet Arbetarmakts Jönköpingsavdelning låtit trycka upp en

faksimilupplaga av tidningens första och enda nummer.

Den säljs till det hutlösa priset av 5:-, varav 4:- går oavkortade till tidningen ARBETARMAKTS stödfond. OBS! Upplagan är begränsad, så skynda på och beställ från Bokcafé Arbetarmakt genom att sätta in 5:- på postgiro 86 82 68 - 4.

JÖNKÖPING:
Fornkullegatan 7, Tel 12 56 70
Onsdagar 18-20, lördagar 13-16
söndagar 16-18.

GÖTEBORG:
Linnegatan 20, Tel 42 30 98
Onsdagar 17-19, lördagar 11-14.
Specialitet: Jukebox!

Bokcafé ARBETARMAKT

Bokcafé Arbetarmakt i Jönköping säljer också böcker per postorder. Beställ katalog!
Box 154, 551 02 Jönköping.

Nr 4: VAD ÄR RADSSOCIALISM? - Synpunkter på Kaj Håkansson's bok "Socialism som självstyre".
STATEN OCH KAPITALET - Om SAP, monopolkapitalet och utvecklingen.
Debatt: VAD ORSAKAR "AVVEKLSER" - om "Psykiatri i borgarklassens tjänst".
FRÅGAN OM SJÄLVSTYRANDE GRUPPER. 2:50

Nr 8: VÄNSTERKOMMUNISMEN I TYSKLAND EFTER 1: A VÄRLDSKRIGET - en redogörelse. Allmänna Arbetarunionens program.
ÄR SOVJETUNIONEN KAPITALISTISK? Kritik av maoisternas uppfattning.
FÖRBUNDET KOMMUNISTS FACKLIGA POLITIK - Kritik. 5:00

Beställ genom att betala in pengarna på postgiro 87 99 69-4, R
RADSMÅKT, Box 31 102
400 32 GÖTEBORG 31

Köp gamla årgångar av ARBETARMAKT

ARG. 1 - 1972, 4 tidningar 5:-
ARG. 2 - 1973, 5 tidningar 6:-
ARG. 3 - 1974, 6 tidningar 7:-
ARG. 4 - 1975, 11 tidningar 15:-
Priserna inkluderar porto.

Beställ genom att betala in pengar på postgiro 20 75 76 - 0,
Tidningen Arbetarmakt, beställningar.

TA KONTAKT:

Tycker du att Förbundet Arbetarmakt har justa ideer om saker och ting. Bra! Men för att vi ska kunna utvecklas både kvalitativt och kvantitativt krävs din medverkan. Omsätt ideerna i praktiken!

TAG KONTAKT MED FÖRBUNDET ARBETARMAKT:

STOCKHOLM: FÖRBUNDET ARBETARMAKT
Box 49 035, 100 28 STOCKHOLM
JÖNKÖPING: FÖRBUNDET ARBETARMAKT
Box 154, 551 02 JÖNKÖPING
GÖTEBORG: FÖRBUNDET ARBETARMAKT
Box 31 102, 400 32 GÖTEBORG
NORRKÖPING: FÖRBUNDET ARBETARMAKT
Box 650, 601 15 NORRKÖPING

STÖD
FÖRBUNDET ARBETARMAKT
KAMPFOND
PG. 83 03 86-9